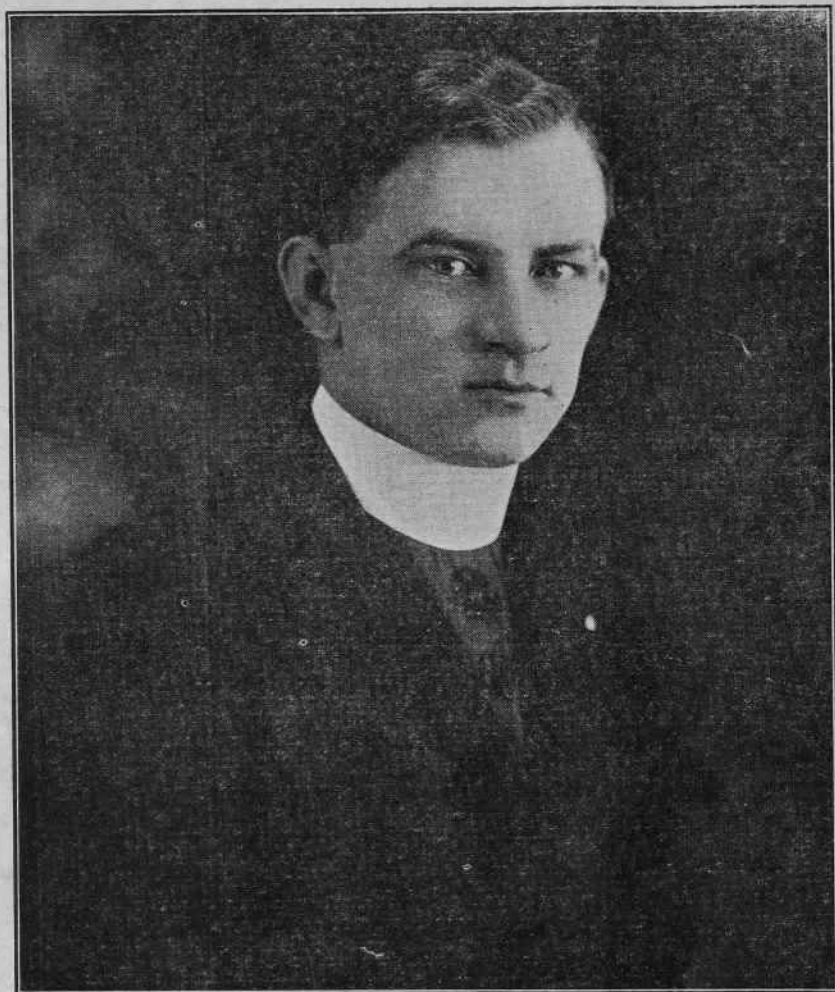

NAJPRZ. MICHAŁ J. GALLAGHER,
D. D.
Biskup Dyecezyi Detroickiej

— Photo by Pieronek.

WIEL. KS. PIOTR P. WALKOWIAK

Pierwszy wychowanek Szkoły św. Stanisława, B. M., obecnie
asystentem u św. Szczepana, Detroit.

Wyświęcony na kapłana, 10 września, 1922 r.

489
44
503

Srebrny Jubileusz Par. Św. Stanisława

Są w życiu ludzi i narodów chwile ważne, których rocznica z większą radością i z uroczystszą powagą bywa obchodzona. Jedną z takich rocznic jest dwudziestopięciolecie urodzin. Cieszy się dwudziestopięcioletni młodzieniec, że z dziecięcia, które o własnych siłach nawet kroku nie mogło zrobić, wyrósł na dzielnego, silnego młodziana, który i sam siebie utrzymuje, a także drugim jest pomocą i pożytkiem. I słusznie się cieszy!

Równie słusznie cieszy się parafia św. Stanisława. B. i M., że z małych początków rozrosła się w silną parafię, że zamiast w starym drewnianym kościółku, może teraz zanosić modły do Najwyższego w jednym z najpiękniejszych kościołów murowanych naszego miasta, że dzieci tej parafii uczęszczają do wygodnej szkoły, jednej z najlepiej urządzonych w mieście.

Z radością słuszną obchodzą więc parafianie 25-letni jubileusz. Wyraz jubileusz pochodzi z hebrajskiego wyrazu "jubal", głos trąb, którym ogłaszano początek każdego lata miłościwego, przypadającego u Izraelitów co pięćdziesiąt lat. W takim roku jubileuszowym otrzymywał każdy niewolnik, a z nim i jego rodzina, wolność; role, zastawione za długi, wracały do ich właściciela, stąd ogólna radość panowała.— Wyraz jubileusz oznacza więc wielką radość z powodu jakiego szczęśliwego wypadku, a takim szczęśliwym wypadkiem było przed 25-ciu laty założenie nowej parafii św. Stanisława B. i M.

Słusznie cieszą się parafianie ze swej ćwierćwiekowej pracy, popartej dobrą wolą i ofiarnością, która tak piękne owoce wydała. Słusznie cieszy się ks. Fr. Gzella, proboszcz tej parafii, z radością wspomina swe znojne trudy w ciągu kierowania tą parafią, którą sam założył, miłe wspomina trudności, jakie mu przychodziło przezwyciężyć w dokonaniu tak wielkiego dzieła. Z wdzięcznością wspomina posłuch, jaki parafianie dawali radom i wezwaniom swego ukochanego ks. Proboszcza w dokonaniu tak wielkiego dzieła, które możliwe było jedynie wspólnym, zgodnym siłom. Parafianie z radością wspominają jego prace, jego zabiegi na dobro parafii, z których wynika większa chwała Boża.

To też zapanowała wśród nich wielka radość, gdy Najprzewielebniejszy ks. Biskup Gallagher w uznaniu jego zasług wyniósł go do godności Radcy biskupiego. Radośnie też

zabrali się do srebrnego jubileuszu jego pracy w tej parafii i z serca mu życzą, by się w niej złotego doczekał jubileuszu, prowadząc ich do Boga zaopatrywaniem ich duchownych potrzeb.

Wielebny Ks. Prob. Gzella Konsultor Biskupi.

Wiel. ks. Fr. Gzella, syn Ignacego Gzelli i Maryanny z Pacerów, urodził się dnia 31 marca 1868 w Oszach (Osche) w dyecezyi Pelplińskiej, w dawnym zaborze pruskim; ochrzczony został przez ks. Józ. Semrau. W 1869 roku przeniósł się z rodzicami i bratem Józefem do Stanów Zj. Familia ta osiedliła się najprzód w Berlinie, Wis., skąd jednak tegoż samego roku przeniosła się do Detroit, Mich. i zamieszkała przy ul. St. Antoine. Sześćioletni Franciszek uczęszczał najprzód do szkoły parafialnej św. Wojciecha, później do Serca Jezusa, która była bliższa. Od szesnastego roku życia zaczął się uczyć u O. O. Jezuitów, a w 1890 roku ukończył ich szkoły ze stopniem AB. W ciągu wakacyi pracował w State Bank, który naówczas znajdował się na Fort i Griswold.

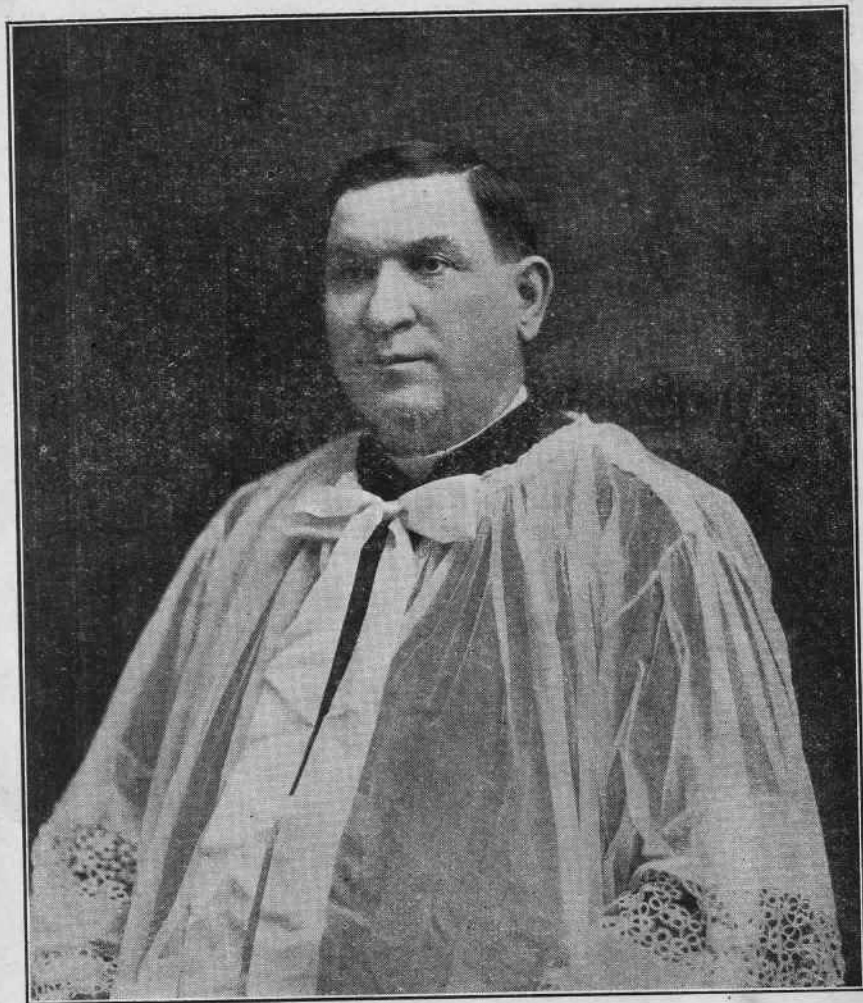
Słuchając głosu wewnętrznego powołania, wstąpił do seminarium Salesianum pod Milwaukee, gdzie kolegował z obecnym jedynym biskupem polskim w Stanach Zjedn. J. E. Ks. Biskupem P. Rhode.

Złożywszy w Salesianum egzamin z trzyletniego kursu Teologii otrzymał święcenia kapłańskie 2 lipca 1898 r. z rąk Najprzewielebniejszego ks. Bis. Foley w katedrze w Detroit, przez którego natychmiast został mianowany proboszczem w Port Austin, gdzie nowy proboszcz pracował pięć lat wśród rozmaitych niewygód i trudności.

Myśl Założenia Nowej Parafii

Okolica obecnej parafii św. Stanisława B. i M. była w swym czasie prawie pustką leżącą na krańcach miasta, zamieszkałą przez nielicznych protestantów skupionych przy małym kościółku Beth-El. Między tymi protestantami mieszkało rozrzuconych trzydzieści rodzin polskich. Niektórzy księża zwrócili uwagę na te familie i powzięli myśl założenia tutaj polskiej parafii. Myśl ta zamieniła się w rzeczywistość, a Wiel. Ks. Fr. Gzella otrzymał z kuryi biskupiej z dnia 12 lipca 1898 roku zawiadomienie, iż upatrzony został na organizatora nowej parafii, objął ją zaś 29 lipca tegoż roku.

Pracę swą zaczął od zakupu owego kościółka Beth El, do którego należała także mała plebanijka i także szkółka. Nowy proboszcz doznawał gorliwej pomocy ze strony organizacyjnego komitetu, w którego skład weszli ks. Jan Rządowski i pp. T. Żółtowski, wielce zasłużony dla kilku parafii

— Photo by Pierone's.

KS. FRANCISZEK GZELLA

Założyciel i Proboszcz Parafii św. Stanisława, B. M.

polskich, J. Nowakowski, J. Wagner, Fr. Schmidt i M. Kopydłowski.

Założenie nowej parafii jest wypadkiem niezwykle ważnym pod względem materyalnym, bo daje pracę tak kontraktorom jak i robotnikom, skupia większą ilość osadników przy nowym kościele, a to daje powód do zakładania handlów i rozmaitych pracowni.

Jest to wypadkiem ważnym pod względem moralnym, bo bliskość kościoła ułatwia parafianom służbę Bożą a ich dzieciom daje większą łatwość i większe bezpieczeństwo w uczęszczaniu do szkoły.

Dla nas Polaków zaś ma założenie polskiej parafii tem większą wagę, ponieważ skupia nas, daje sposobność wysłuchania Słowa Bożego w języku rodzinnym, a przez rozmaite zebrania, przez bibliotekę parafialną pozwala nam dłużej zachować polską cechę narodową.

Tymczasowy Kościół

Tymczasowy kościół kupiono za cenę \$16,000 na morgecz, który poręczyli Józef Kaiser, Fr. Schmidt, Tomasz Żółtowski, J. Wagner i M. Kopydłowski. Kościółek ten nieco przerobiony, poświęcony został 31 lipca 1898 roku przez Monsygnora Ed. Joos, wydelegowanego przez biskupa.

Sumę pierwszą w tej nowej parafii odprawił tegoż dnia ks. Prob. Gzella, a kazanie na niej wygłosił ks. Romuald Byzewski, proboszcz parafii św. Franciszka.

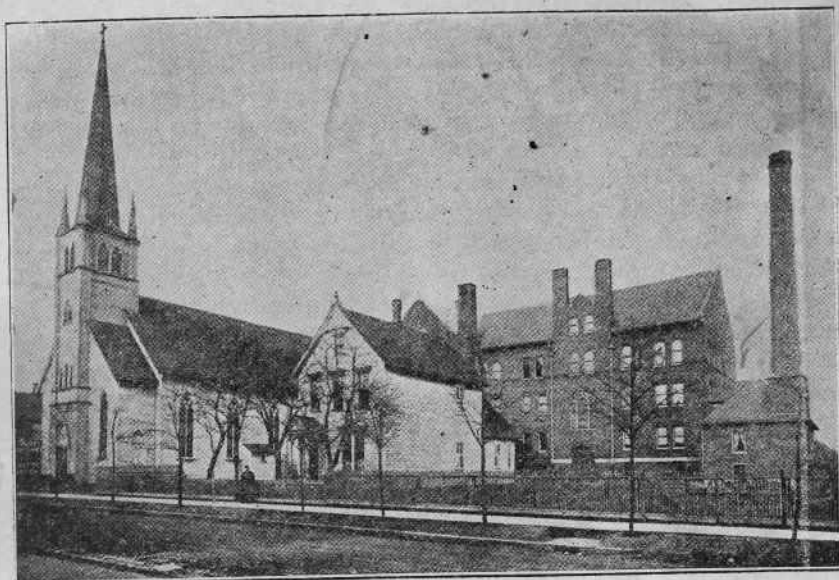
Tegoż dnia zaraz po niesporach był pierwszy chrzest w nowej parafii, mianowicie ochrzczony został Ignacy Służynski, syn Ludwika i Anny z Melzerów, urodzony 30 lipca pn. 1330 Joseph Campau.

Pierwszy ślub w tej parafii brali 1-go listopada 1898 r., Wiktor Jurkiewicz z Detroit z Martą Barańską z Port Austin. Pierwszym pogrzebem w tej parafii był pogrzeb dwumiesięcznego Bernarda Klechy a odbył się 11 września, dwa dni później (pogrzebaną została 23 letnia Katarzyna Tworek. Pierwsze ławkowe przyniosło \$267.

Trudności Pokonane.

Po założeniu nowej parafii podniosły się niektóre złowrogie głosy prorocze. Toż to—mówiono—pustka przy Medbury, tylko trzydzieści familii, jakże się utrzyma ta parafia?

Ks. Proboszcz Gzella słyszał te fałszywe prorocтва, puszczając je mimo uszu i pracował dalej energicznie, uśmiechając się tylko, bo ważył w duszy wielki zamiar. Tymczasem parafia rosła, jak to mówią, jak na drożdżach. Coraz to więcej budynków przybawało, mimo że loty znacznie podrożały,

STARY KOŚCIÓŁ, PLEBANIA STARA I NOWA SZKOŁA

WNĘTRZE STAREGO KOŚCIOŁA

a może właśnie dla tego, bo to wróżyło dobrą przyszłość, więc proboszcz nie tracił nadziei i nie dał się odstraszyć. W 1905 roku, jak pisze ks. Wacław Kruszka w swej Historii Polskiej w Ameryce, liczyła parafia św. Stanisława B. i M. już 2,000 parafian. Przyrost parafian należy przedewszystkiem przypisać licznej immigracyi z zaboru rosyjskiego po nieszczęśliwej dla Rosyi wojnie japońskiej.

Kościółek okazał się za szczupłym, więc Proboszcz jeszcze gorliwiej marzył o wykonaniu swego wielkiego zamiaru, tj. wzniesienia wielkiego i wspaniałego kościoła.

Jednakże pieniąż był coraz trudniejszy, a "ciężkie czasy" 1907 roku czyniły go jeszcze trudniejszym. Piętrzyły się więc trudności, lecz razem z ich wzrostem rosły nadzieje i energia Wiel. ks. Gzelli, mimo że tymczasem spotkały go dwa bolesne ciosy. Oto dnia 7 maja 1903 r. pochował śp. ukochaną matkę swoją, a 20 czerwca 1909 siostrę Bertę, które z wielką miłością trzymał u siebie.

Szkoła Parafialna

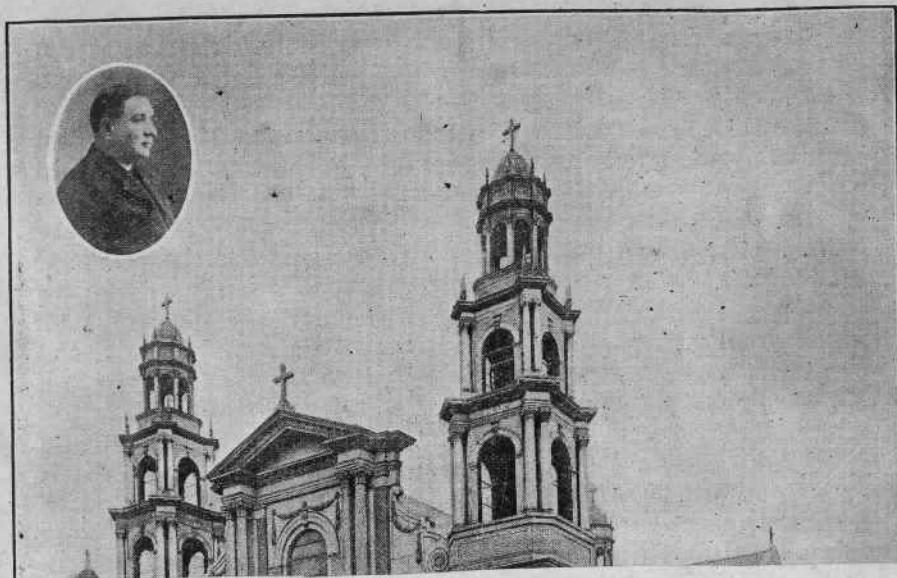
Ks. Proboszcz Fr. Gzella jest bardzo dbałym o szkołę parafialną, bo ją słusznie uważa za rozsądnik parafii. Przedewszystkiem szkoła—mawiał do znajomych, lecz mimo najlepszych chęci nie mógł dla szkoły uczynić odrazu tyle, ile pragnął. Przez dwa lata pracowały z wielkiem poświęceniem w starej ciasnej i niewygodnej szkole, w której też uczyły dwie te Siostry Felicjanki, mianowicie Siostra Jochima i Wirginia, pracowały z całym zaparciem się, wierząc w przyszłość parafii. Dzieci szkolnych było z początku 60. I nie zawiodła tych zacnych Sióstr nadzieja, bo obecnie w szkole tej parafii pracują 23 Siostry nauczycielki z zasłużonego dla Polonii zakonu Felicjanek, zakonu czysto polskiego, założonego przez Polaka. Mając już nieco obszerniejszy i dogodniejszy kościółek pomyślał ks. Proboszcz Fr. Gzella o obszernej i wygodnej szkole.

Jak matka zwykle córkę więcej stroi niż sama siebie, tak pomyślał ks. Proboszcz więcej o stroju i wygodzie szkoły, bo szkołę uważał za córkę kościoła.

W kościele—mawiał—wierni tylko krótki czas przebywają w porównaniu z tymi godzinami, które dzieci a więc i Siostry nauczycielki w szkole spędzać muszą. Dbałość o zdrowie i wygodę jednych i drugich, a zarazem o postęp w naukach, pewniejszy w organizmach zdrowych, była jego myślą przewodnią w podjęciu budowy szkoły.

W roku 1900 stanęła staraniem gorliwego proboszcza wspaniała szkoła murowana z cegły, trzy piętra wysoka z bezmentem i ogrzewaniem. Kosztowała \$12,400. Niejeden

FRONT SZKOŁY NOWEJ

KLASA VIII 72 DYPŁOMÓW, 1923

— Photos by Pieronek.

Handwritten signature

a może właśnie dla tego, bo to wróżyło dobrą przyszłość, więc proboszcz nie tracił nadziei i nie dał się odstraszyć. W 1905 roku, jak pisze ks. Wacław Kruszka w swej Historii Polskiej w Ameryce, liczyła parafia św. Stanisława B. i M. już 2,000 parafian. Przyrost parafian należy przedewszystkiem przypisać licznej imigracyi z zaboru rosyjskiego po nieszczęśliwej dla Rosyi wojnie japońskiej.

Kościółek okazał się za szczupłym, więc Proboszcz jeszcze gorliwiej marzył o wykonaniu swego wielkiego zamiaru, tj. wzniesienia wielkiego i wspaniałego kościoła.

Jednakże pieniądz był coraz trudniejszy, a "ciężkie czasy" 1907 roku czyniły go jeszcze trudniejszym. Piętrzyły się więc trudności, lecz razem z ich wzrostem rosły nadzieje i energia Wiel. ks. Gzelli, mimo że tymczasem spotkały go dwa bolesne ciosy. Oto dnia 7 maja 1903 r. pochował śp. ukochaną matkę swoją, a 20 czerwca 1909 siostrę Bertę, które z wielką miłością trzymał u siebie.

Szkoła Parafialna

Ks. Proboszcz Fr. Gzella jest bardzo dbałym o szkołę, cując zawsze z zaparciem się pełnem poświęcenia. Nic jednak dziwnego, że przedewszystkiem o szkole pamiętał. Siostry mieszkały przez 10 lat w starej szkole, znosząc cierpliwie rozmaite niewygody.

Jednakże w 1921 roku wzniosła dla nich parafia podług rady i planów ks. Prob. wygodny dom murowany kosztem \$55,000. Gmach ten obejmuje kaplicę, 24 cele, pracownię, kuchnię, infimeryę, kąpiele i piwnicę, która się rozszerza pod całym budynkiem. Usunięcie niewygód, zdrowotne mieszkanie sprawia niezawodnie, że Wiel. Siostry Nauczycielki będą mogły z większą usilnością i przez więcej lat swego życia prowadzić swą zbożną pracę na dobro dziatwy parafialnej.

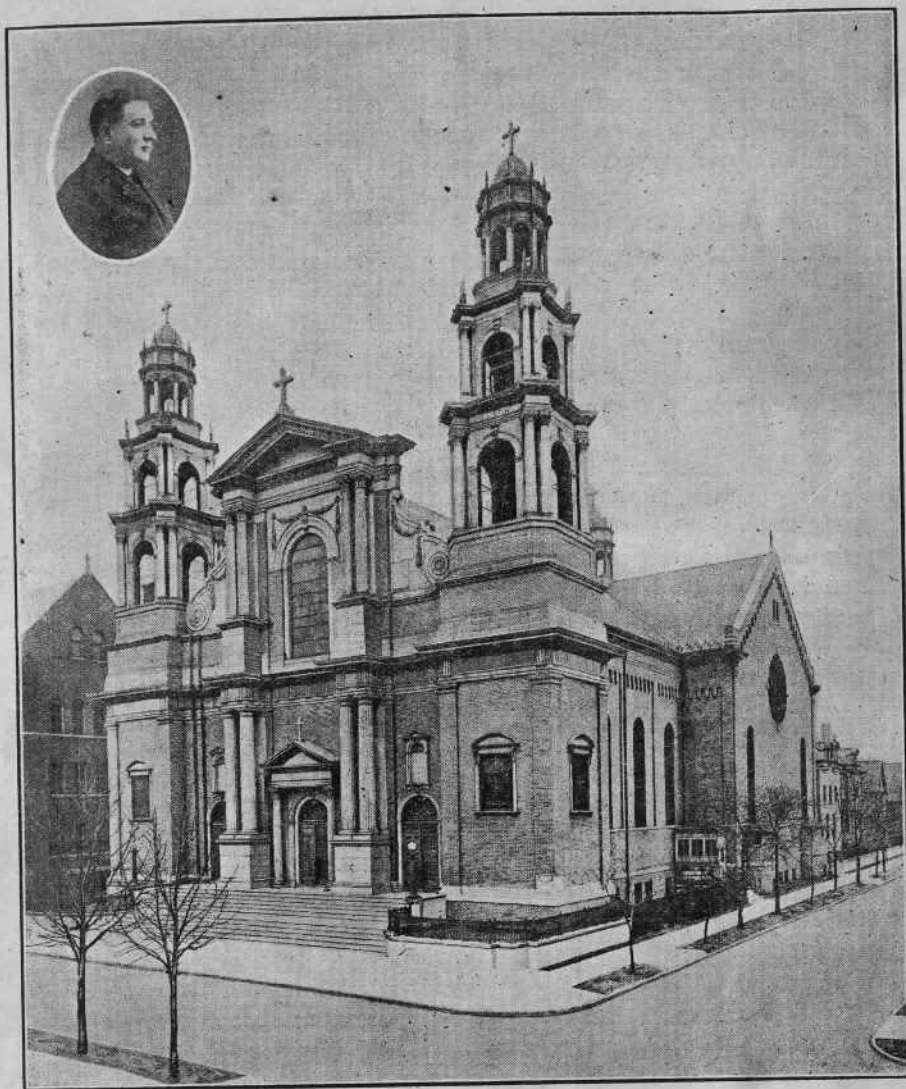
Nowy Kościół Św. Stanisława B. i M.

Odstąpiliśmy, dzięki szkole, nieco od porządku chronologicznego. Jak już wspominaliśmy stanęła szkoła murowana roku 1900, a kościół pozostał drewniany.

Lecz i na kościół przyszła kolej.

Dnia 2 sierpnia 1911 r. zaczęto budować nowy, wspaniały kościół św. Stanisława B. i M. By dla tej budowy znaleźć miejsce trzeba było wykupić kilka domów, tak że parafia posiada obecnie 27 lot.

Kamień węgielny pod nowy kościół położono 10 grudnia 1911; poświęcił go Najprzew. ks. Biskup Kelly; kazanie miał Wiel. ks. J. Lempka. Budowa kościoła trwała dwa lata; architektem był Harry J. Relly.

KOŚCIÓŁ ŚW. STANISŁAWA, B. M.

U góry założyciel parafii i proboszcz ks. Fr. Gzella

Dnia 17 sierpnia 1913 roku poświęcił nowy dom Boży wśród wielkiej rzeszy pobożnych Najprzew. ks. Biskup Edw. D. Kelly, sufragan dyecezyi Detroit, obecnie biskup dyecezyi Grand Rapids, kazanie wymownie wygłosił ks. J. Raniszewski, obecnie w New London, Conn.

Kościół, którego front wychodzi na ulicę Medbury, jest budowany w stylu romańskim, 190 stóp długi, 90 stóp szeroki w krzyżu, zawiera 1530 siedzeń, zdobią go dwie wieże po 120 stóp wysokie. Jest z pięknej żółtej cegły i z granitu. Wielki ołtarz, prawdziwa tej pięknej świątyni ozdoba, kosztował \$3,400, z których większa część, bo \$2,000 złożyło Bractwo Panien, resztę zaś ofiarowali gorliwi parafianie. Również na piękną ambonę złożyło \$2,000 Bractwo Panien, wielce zasłużone dla kościoła św. Stanisława B. i M. Jest ono pierwszym Bractwem kościelnym, założonem w tej parafii i pracuje dla niej dzielnie od czasu jej założenia. Założyła je w sierpniu 1898 roku panna Pelagia Rejman, obecnie pani Edwardowa Jędrzejewska. Towarzystwo to, tyle zasłużone dla parafii, będzie w sierpniu bieżącego roku obchodziło swój srebrny jubileusz, który to obchód z pewnością świetnie wypadnie, a Bractwu doda nowego bodźca do dalszej gorliwej a więc skutecznej pracy na dobro kościoła św. Stanisława B. i M.

Wspaniały organ tego kościoła kosztuje \$5,000, z czego połowę złożył w darze p. Andrew Carnegie.

Wspaniały front, do którego prowadzą wygodne schody, zachowanie doskonałe proporcji budowniczej zdobią ulicę Medbury i sprawiają, że ten kościół należy do najpiękniejszych w mieście Detroit.

Wnętrze kościoła jest równie wspaniałe jak jego widok zewnętrzny. Jest wysokie, gustownie udekorowane freskami a ogromne kolorowe okna sprawiają w świątyni uroczysty pomrok, tak usposabiający do nabożeństwa. Rzęsiste oświetlenie elektryczne pokazuje jednak piękne freski nad ołtarzem, których wykonanie i kolory nic nie zostawiają do życzenia, pokazuje filary bogate z marmuru zielonego, konfesyonały i artystyczne stacye Drogi Krzyżowej.

Okna ofiarowali następujący parafianie:

Antoni Lipke, Piotr Brocki, Grupa 25ta Stowarzyszenia Detroickiego, Mateusz Jakubowski, Kazimierz Lutomski, Bractwo im. Stanisława B. i M. Stanisław Koneczal, Józef Kalisch, Edward Szambelan, śp. Antoni Zaremski, śp. Fr. Celiński, Ignacy E. Józefiak, Bractwo Różańca Świętego, Bractwo Panien, to samo, które sprawiło ambonę i wspaniałe kratki, odgraniczające prezbiterium od kościoła; J. F. Schloss, Bractwo św. Józefa, Komitet Parafialny z roku 1912, Antoni Smarzyński.

— Photo by Pieronek.

NOWY DOM SIÓSTR

Nowy Dom Sióstr

— Photo by Pieronek.

WNETRZE NOWEGO KOŚCIOŁA

Wnętrze nowego Kościoła

Okna w prezbiterium ofiarowali: Dzieci szkolne Anioła Stróża, Antoni Cemborski, Ks. Fr. Gzella, śp. August Kuntz, Bractwo Dzieci Maryi.

Każda z Stacyi Drogi Krzyżowej kosztowała \$100, ofiarowały je kościołowi następujące osoby: 1-szą ks. Prob. Fr. Gzella; 2-gą, 3-cią i 4-tą Bractwo Panien; 5-tą śp. Ignacy Gzella, ojciec ks. Proboszcza; 6-tą, 7-mą i 8-mą Fr. Neubauer; 9-tą Bronisław Rosołowski; 10-tą śp. Fr. Meir; 11-tą Antoni Marzejon, 12-tą Wal. Walkowiak; 13-tą Fr. Kanka; 14-tą niewiasta N. N.

Ławki kosztowały \$5,000, dekoracje \$2,000.

Największy dzwon kupił ks. Prob. Fr. Gzella za \$1595, średni Antoni Skotzke za \$1,100, trzeci parafia ze składek przy święceniu kościoła, kosztował \$800.

Słusznie parafianie św. Stanisława B. i M. mogą być dumni z tak pięknej świątyni, która stanęła ich ofiarnością pobudowana staraniami zasłużonego ich proboszcza, który oby jaknajdłużej cieszył się owocami swej zbożnej pracy.

Starą plebanię przeprowadzono na drugą stronę Medbury i sprzedano. Stary kościół jest obecnie domem klubowym młodzieńców, przeprowadzony na Dubois. Do parafii należy 27 lot.

Księża Asystenci.

Przez ubiegłe 15 lat pomagali Wiel. ks. Prob. Fr. Gzelli w pracy parafialnej następujący księża asystenci, przeważnie alumni zasłużonego Seminarjum Polskiego, dawniej w Detroit, obecnie w Orchard Lake, Mich.

Ks. J. Bonkowski, obecnie proboszcz św. Floryana, pracował w tej parafii lat 5;

Ks. Bernard Ciesielski.

Ks. Piotr Kruszka, 4 lata, obecnie proboszcz w Wyandotte.

Ks. Wład. Wienczek.

Ks. Szymon Kilar.

Ks. Nowaczyk Józef.

Obecnie pomagają ks. Proboszczowi asystenci: Ks. Józef Koper i ks. Antoni Wiśniewski.

Dłuższy czas pomagał w tej parafii ks. Bortnowski, doktor św. Teologii, obecnie proboszcz parafii Niep. Poczęcia N. Maryi Panny przy ulicy Trombly i Moran w Detroit.

Srebrny Jubileusz Ks. Prob. Fr. Gzelli.

Osiągnął Wiel. ks. Fr. Gzella celu swych marzeń i wystawił wygodną pod wszelkim względem szkołę, wspaniałą świą-

KS. ANTONI WIŚNIEWSKI

KS. JÓZEF KOPER

KS. JÓZEF NOWACZYK

KS. WŁADYSŁAW WIENCEK

tynię. Pracował wytrwale cicho, nie narzekał na trudności, bez których żadne wykonanie wielkiego dzieła się nie ostoi. I czas stąpał cichą nogą, aż przyprowadził dzień 2 lipca, 1918 roku, dzień uroczysty dla parafii i dla zasłużonego jej proboszcza. Dniem tym była 25 letnia rocznica święceń kapłańskich Wiel. ks. Gzelli.

Otoczony zaufaniem i szacunkiem nie tylko parafian lecz i szerszego koła znajomych spoglądał Czcigodny Jubilat z radością na ubiegłe ćwierć wiecze swej kapłańskiej pracy a miał prawo i dumę spoglądać na owoce swej pracy w ciągu tego czasu. Radość tę podzielali z Wiel. Jubilatem zacny jego ojciec Ignacy i siostra — mieszkający na plebanii.

Ogólne przyjęcie odbyło się wieczorem w hali parafialnej stosownie przystrojonej staraniem Czcigodnych Sióstr Nauczycielek. Występ dzieci wyuczonych przez te same Czcigodne Siostry Felicjanki wywołał ogólne zadowolenie. Oprócz bardzo licznych zaproszonych gości, przybyli na uczczenie zasług Wiel. Jubilata pp. Marx, mayor miasta Detroit, szeryf Oakman, sędzia Jeffries, John Dodge, Wm. H. Martz, inspektor wojskowy. Panowie ci oraz kilku innych mówców powołanych przez Wiel. Ks. J. Lempkę, jako przełożonego uczty wyrazili wymownie swój szacunek dla Czcigodnego Jubilata i uwielbienie dla cichej jego energicznej pracy. Po deklamacjach, śpiewach, mowach nastąpiła skromna gościnna uczta wśród ogólnej wesołości i wielokrotnie wyrażanych życzeń, by Czcigodny Jubilat doczekał się złotego jubileuszu. Na uczczenie tego pamiętnego dnia złożyły Bractwa kościelne \$960 na szaty liturgiczne dla kościoła.

Oprócz innych подарunków złożyli wdzięczni parafianie Szanownemu Jubilatowi w darze piękny automobil, na który między innymi złożyli się następujący ofiarodawcy:

Angel Jan	\$10.00	Cylkowski Leopold	10.00
Blank Fran. J	5.00	Domagalski Franciszek	25.00
Błaszak Jan	5.00	Domżański Bruno F.	5.00
Blizinski Jan	2.00	Fenkell George.....	5.00
Braciszewski Marcin	1.00	Franckowiak Józef A.	5.00
Brocki Piotr	20.00	Gajewski Edward	10.00
Budnik Walenty	5.00	Górski Franciszek	5.00
Borz Stanisław	5.00	Grocholski Ignacy E.	50.00
Cemborski Antoni	1.00	Ignasiak Jan	10.00
Cetlinski Franciszek	5.00	Jaglowicz William	2.00
Cetlinski Jan	5.00	Jakubowski Mateusz	5.00
Cetlinski Jan	5.00	Józefiak I. E.	5.00
Ciechanowski Zygmunt	2.00	Jurkiewicz Stanisław	5.00
Chór Kościelny	25.00	Kański Franciszek	25.00
Chronowski Józef.....	25.00	Karwacki Karol	25.00
Chronowski Stanisław.....	10.00	Korth Jan	5.00
Clancy Lester	50.00	Koss Franciszek	2.00

KS. SZYMON KILAR

KS. BERNARD F. CIESIELSKI

KS. JAN BONKOWSKI,
Pierwszy Asystent

— Photos by Pieronek

Kozicki Józef	5.00	Skurski Marcin	2.00
Kraetke Brothers	75.00	Schultz Edward	5.00
Krotkiewicz E. B.	2.00	Sliwinski Wiktor	50.00
Kuczyński Zygmunt.....	5.00	Sobkowiak Feliks J.	5.00
Kulwicki Marcin	5.00	Sosnowski Jan B.	25.00
Kuntz August	10.00	Spietz Charles	100.00
Kuplicki Józef	3.00	Spinski S. J.	3.00
Lau Jan (Alpena)	25.00	Stasiniewicz Jan	2.00
Lippke Antoni	50.00	Stein Edward	10.00
Lorkowski Józef	5.00	Skotzke Antoni.....	35.00
Lukanowski Frank	5.00	Ternes Albert P.	5.00
Lukaszewski Józef	2.00	Urban Michał	5.00
Lukomski Antoni	100.00	Ustarbowski Józef	5.00
Lutomski Kazimierz	3.00	Vogt Edward	5.00
Lutomski Walenty	5.00	Vogt Frank	5.00
Maciejewski V. F.	5.00	Walkowiak Walenty	50.00
Magdowski Jan	50.00	Wąsik Albert	10.00
Majeske Józef F.	5.00	Wąsik Franciszek	10.00
Martz Wm. H.	5.00	Wawrzynkiewicz Stanisław .	25.00
Martiniak Franciszek	25.00	Wendt Leon	10.00
May, Samuel L.	25.00	Wierzbicki C. J.	2.00
Mazur Antoni	25.00	Witkowski Jos. & Sons ...	10.00
Miotke Józef	25.00	Zynda Jan	50.00
Nowicki Walter	15.00	N. N.	13.00
Oakman Robert	50.00	Wujek Antoni	10.00
Okraj Teofil	10.00		
Piper, Marya i Anna	5.00		\$1,454.00
Pindur Franciszek	2.00	KomitetZbierania Składek:	
Ptak Wawrzyniec	2.00	Teofil Okraj	165.00
Radtke Jan F.....	10.00	Jan Schloss	249.00
Rakowski A.	5.00	Wiktor Sliwinski	170.00
Reider Jan	5.00	Wal. Walkowiak	90.00
Rosołowski Bronisław	3.00	Ign. E. Grocholski	780.00
Rzeppa August J.	5.00		
Schloss Jan F.	50.00	Razem	\$1,454.00

— Photo by Pieronek —

NAJPRZEW. KS. PRAŁAT MICHAŁ GRUPA
Rektor Seminarjum Polskiego w Orchard Lake

Dzień 17 Sierpnia 1913

W ciągu 25 lat istnienia parafii św. Stanisława B. i M. jedno z najpiękniejszych wspomnień stanowi dzień 17-go sierpnia 1913 roku — **dzień poświęcenia nowego kościoła.** — Zupełnie odpowiedniem będzie więc wspomnienie obszerniejsze szczegółów tego pamiętnego dnia.

Mimo upału panującego w owym dniu od samego rana zebrało się imponujące mnóstwo pobożnych, by wyrazić swą radość parafii a uznanie jej energicznemu Proboszczowi. — Wszystkie domy w obrębie parafii przybrały wygląd świąteczny, zaś domy stojące naprzeciw kościoła przystrojone były w sztandary o kolorach papieskich, amerykańskich i polskich. P o Mszy św. odprawionej w starym kościółku o 9ej wyruszył kler celebrujący do nowego kościoła.

Procesya ta zaimponowała tutaj wszystkim widzom, a starszym przypomniła uroczyste procesye, tak częste i tak wspaniałe w Starym Kraju.

Znawcy architektury przyznawali, że wnętrze nowego kościoła godne jest i zupełnie odpowiada jego zewnętrznemu wyglądowi, oraz że wszelkie nowsze ulepszenia można połączyć w harmonijną całość z poważną architekturą dawniejszych kościołów.

Prezbiterium, wielki ołtarz i balasy przed nim były bogato przybrane w palmy, których świeża zieleń i delikatne palczasto pierzaste liście pięknie odbijały się na tle ścian owianych poważnym urokiem starożytnych świątyń.

Dwa posągi oskrzydłych aniołów stojące po bokach ołtarza, posąg Najśl. Serca Maryi i św. Józefa zupełnie harmonizują z sobą i naprowadzają na myśl, że wyszły z pod jednego dłuta.

Dwadzieścia kolorowych okien przedstawiają sceny z żywota naszego Zbawiciela; trzy nad wielkim ołtarzem przedstawiające Najświętsze Serce Jezusa, Maryi, i św. Józefa, zasługują na szczególniejszą uwagę tak ze względu na pomysł jak i na wykonanie. To samo można powiedzieć o oknie św. Stanisława B. i M. nad chórem.

Po ceremoniach poświęcenia, którego dokonał Najprzew. Ks. Edward D. Kelly, sufragan dyecezyalny, rozpoczął Ks. Prob. Fr. Gzella solenną sumę, przy której mu asystowali ks. J. Lempka, jako dyakon, ks. J. Grudziński jako subdyakon, ks. J. Plagens jako ceremoniarz.

Po sumie przemawiał ks. Biskup Kelly i tak od siebie jak i od Najprzew. Ks. Biskupa Foley, powstrzymanego chorobą od wzięcia udziału w uroczystości, powinszował tak ks. Proboszczowi jak i parafianom św. Stanisława B. M. dokonania tak wspaniałego dzieła na cześć Boga. Pochwalił ks. Prob. Gzellę za gorliwość i cierpliwość w wykonaniu tego wielkiego dzieła, parafian zaś za ich hojność okazaną na chwałę Boga.

Polskie kazanie stosowne do okoliczności wygłosił wymownie ks. Józef Raniszewski z Stamford, Conn., były parafianin św. Stanisława B. M.

Wszystkie polskie kościelne Towarzystwa z Detroit wzięły udział w uroczystości, z Toledo zaś przybyło 150 osób dla jej uświetnienia.

Chór parafialny wybornie wyćwiczony przez p. Teofila Okraja, miejscowego organistę wykonał doskonale mszę J. Wigginsa, a bardzo pięknie wypadło solo "Memorare" wykonane przez barytona W. Nowaka.

Po mszy św. udzielił ks. Biskup Kelly pontyfikalnego błogosławieństwa obecnym w kościele wiernym.

W prezbiterium znajdowali się prócz wyżej wymienionych Wbni Księża: F. J. Antwerp, B. J. Wermers, J. A. Kessler, J. Fołta, A. Grudziński, Fran. Baweja, J. Plagens, J. Walczak, J. Utaś, J. Przybylski, S. Kolkiewicz, J. Lempka, J. Grudziński, L. Jarecki, A. Kaufmann, J. Ganser, S. J. A. Otting, S. J., B. Nacy, O. Karol, Kapucyn; P. R. Marciniec, Franciszkanin, K. Dziuk i ks. Pokrywka.

Wymienieni księży i znaczna liczba świeckich byli po uroczystości gościnnie podejmowani przez ks. Prob. Fr. Gzellę.

Ad Multos Annos! Na Długie Lata!

Radością drży serce każdego parafianina św. Stanisława B. i M. na myśl, że parafia w ubiegłym ćwierćwieczu tyle zdziałała, bo gdzie przedtem wiatr pyłem oczy przechodnia zasypywał, dziś stoi gmach okazały na chwałę Bożą wzniesiony.

To jakby z niczego parafia stworzyła wielkie dzieło.

Tak jakby z niczego a jednak nie z niczego, bo z wielkich rzeczy, z energii Wiel. Ks. Prob. Gzelli, z posłuchu, jaki swym taktem umiał sobie zjednać między parafianami, z ofiarności ich wynikającej z tego posłuchu, z tego zaufania do ulubionego swego proboszcza.

Dwadzieścia pięć lat wspólnej zgodnej pracy uwieńczonych tak pięknym i zbawiennym skutkiem budzi w sercach parafian życzenie, by ten ukochany Proboszcz na długie, długie lata jeszcze rządził parafią, bo w niej jeszcze wiele zbawiennych urządzeń i zmian zaprowadzić może, a że do tego zdolny, to już przecież dobry egzamin zdał.

Ze swej strony zaś pragnie Ks. Prob. Fr. Gzella i życzy, by ta parafia długie, długie lata istniała, by się rozwijała pod wszelkim względem, by z parafian jej i z parafianek wielu zasłużyło się chwalebnie i zaszczytnie Kościołowi i Ojczyźnie na wiele, wiele lat! Kościołowi i Ojczyźnie.....Kościołowi Katolickiemu i Ojczyźnie Polsce.

Mała górzysta Grecya nie mogła wyżywić swych mieszkańców, to też wielu szukało chleba na obczyźnie, za morzami. Tacy koloniści zabierali ze sobą posążki bogów i ogień z ogniska domowego, który w czasie podróży starannie przechowywali. Założywszy kolonię, ustawwszy w swych domkach posążki i zapaliwszy ogień, czuli się jakby u siebie, jakby w rodzinnych pieleszach.

Tak to Grek czy w Azyi czy w Afryce czuł się jakby w ojczyźnie i kolonie takie zostawały greckimi przez kilka wieków, przez wiele wiele lat.

Nasza kochana Polska wielka była i wielu synów wyżywić mogła, lecz gdy utraciła wolność, to ta, co niegdyś żywiła pół świata nie miała chleba.....dla własnych dzieci, bo im go wydzierali obcy.

Prześladowanie narodowości polskiej i wjary katolickiej, wreszcie trudności dobitcia się czego pod wrogimi zaborczymi rządami wyгнаły wielu z Ojczyzny i

“Nie ma prawie krainy, nie ma prawie ludu,
Gdzieby ślady nie doszły kłesk naszych i trudu...”

Tacy wychodźcy, a szczególnie należący do naszego poczciwego ludu zabrali ze sobą dwa ognie, dwa płonące w duszy i w sercu uczucia.....miłość Kościoła Katolickiego i miłość Ojczyzny Polski, a przechowali dwa te skarby przez długie, długie lata i da Bóg jeszcze długo długo je przechowają.

Miłość Ojczyzny obejmuje w sobie miłość języka, a miłość języka ojczystego to dziwna jest cnota, której zmysł poziomy nie łatwo zrozumie. Nasi przychodźcy do Ameryki byli widocznie ludźmi umysłu wzniosłego, bo rozumeli miłość języka rodzinnego. Pragnęli słyszeć słowo Boże w języku polskim i choć niekiedy pochwalić Boga językiem swych przodków.

Tak połączyły się w jedno dwa uczucia.....miłość wiary i Ojczyzny, tej wiary, którą u siebie prawie zawsze polską nazywali.

Stąd starania o zakładanie polskich parafii, starania gorliwe podjęte przez ludzi dobrej woli, wytrawnego rozsądku i to tak duchownych jak i świeckich odniosły zbawienne skutki. Założono liczne parafie polskie, przy nich parafialne szkoły polskie, Towarzystwa polskie, zaczęto urządzać obchody narodowe i tak chronił się powoli Orzeł Biały pod skrzydła Orła Stanów Zjednoczonych.

Nie mogło być obawy o jakiejś mniejszości narodowe na obszarze Stanów Zjednoczonych, bo przybysze polscy, to ludzie nie majętni, nawet nie posiadający wyższego wykształcenia — takich było bardzo mało — przytem Polacy ciągną do obczyzny, zresztą sama konieczność pchała imigrantów do uczenia się języka amerykańskiego, a pod tym względem dzieci imigrantów tutaj zrodzone nieraz przewyższały dzieci tubylców.

Nie było więc obawy o powstanie mniejszości narodowych, bo te zwolna przetapiały się w amerykańskim tyglu — melting pot — na Amerykanów.

Parafie polskie oraz innonarodowe dążą jednak do zachowania wiary katolickiej, a szkoły parafialne utrzymywały rodziców w przyrodzonym prawie pokierowania wychowaniem dzieci.

Wypowiedziano więc wojnę szkołom parafialnym, bo Złe zawsze sprzeciwia się Dobremu.

Duch Bismarcka ożył więc w niektórych Amerykanach, Hakata zaczęła się szerzyć na tej wolnej Washingtona ziemi i wzięła sobie za hasło: “Precz z parafialnymi szkołami!!”

Hasło to wywołało zacięte walki, w których bronili tych szkół Polacy, Niemcy, Żydzi i parafie złożone z rozmaitych

innych narodowości. Walka to długa i zacięta nie skończona jeszcze, choć wszystko zapowiada, że szkoły parafialne a więc i wspaniała szkoła św. Stanisława B. M. istnieć będą jeszcze Ad Multos Annos, — przez wiele, wiele lat, że nie powstanie druga Września na tej ziemi, na którą schronili się Pielgrzymi — The Pilgrim Fathers — by wiarę swą zachować.

Mamy orzeczenie Najwyższego Sądu, że nic nie stoi na przeszkodzie, by w szkołach parafialnych uczono także drugiego języka, bo, naturalnie, kto posiada dwa języki, posiada więcej niż ten, który mówi tylko jednym.

Mają szkoły parafialne potężnego rzecznika w osobie Najprzewiel. Ks. M. Gallaghera, Biskupa detroickiego, którego Amerykanie uważają za głębokiego dyplomatę. Ten książe kościoła głęboko myślący a sprawiedliwy, wiele razy publicznie nawoływał Polaków do zachowania swej narodowości, do utrzymywania polskich szkół parafialnych.

W ten sposób odezwał się do byłych alumnów Seminarium Polskiego w Orchard Lake, Mich, na bankiecie 26 czerwca 1923 z powodu wyniesienia rektora tegoż seminarium Przewiel. Ks. M. Grupy do godności prałata domowego Ojca Św.

Wziął do swego boku sekretarza Polaka, Wiel. Ks. Woźnickiego, postarał się dla naszej dyecezyi o dwóch polskich prałatów: Przewiel. Ks. M. Grupę i Przewiel. Ks. Plagensa, — jest zwolennikiem posuwania Polaków na stolicę biskupie, a to zaznaczył w kazaniu 12 czerwca 1923 roku w kościele Najśłodszego Serca Maryi!

Mając tak życzliwego i gorliwego rzecznika naszych szkół parafialnych, którego oby nam Bóg najdłużej zachował — możemy być pewni, że istnienie tych szkół jest zapewnione na długie lata. W tem przekonaniu życzymy w imieniu parafian św. Stanisława B. M., by na czele tej parafii i tej szkoły parafialnej Najukochańszy nasz Jubilat, Wiel. Ks. Prob. Fr. Gzella stał w szczęściu i zdrowiu. Ad Multos Annos!

Pogrzeb Śp. Ignacego Gzelli, Ojca Wiel. Ks. Prob. Fr. Gzelli

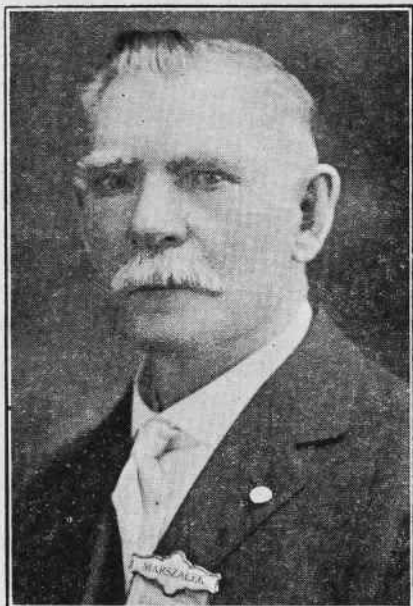
Ojciec Ks. Prob. Fr. Gzelli nie wiele lat przeżył srebrny swego ukochanego syna jubileusz. Od dłuższego czasu niedomagając, zakończył mimo najczulszych starań kochającego syna i troskliwej opieki lekarzy, swój doczesny żywot 26 maja, 1922, licząc przeszło 83 lat.

Dnia 28 maja 1922 odbyła się o godz. 5tej po południu eksportacya zwłok z plebanii do kościoła przy współudziale wielu księży, przyjaciół i znajomych. Dnia 29 maja o godzinie wpół do jedenastej odprawił Ks. Fr. Gzella żałobną sumę za duszę śp. swego ojca. Asystowali przy tej bezkrwawej ofierze Księża J. Hewelt i C. Shenkelberg, którzy przy umierającym pozostawali z jego synem naprzemian dzień i noc przez ostatnie dwa tygodnie. Po wigiliach i po mszy św. wyruszyło wiele automobilów towarzysząc zwłokom na cmentarz. W pogrzebie wzięli udział Księża: S. Woźnicki, W. Szok, W. Maruszczyk, J. Hewelt, S. Shenkelberg, S. Kilar, J. Koper, J. Utaś, O. Weinert, Augustyanin, J. Czarkowski, J. Plagens, J. Bonkowski, O.O. Cyryl i Wenanty, Franciszkanie, J. Walczak, J. Lempka, R. Klafkowski, Dr. Stan. Bortnowski, Wałajtis. Na pogrzebie kazał wymownie O. Weinert, zaś chór złożony z pp. organistów wszystkich parafii odśpiewał pod batutą p. K. Wojnickiego bardzo pięknie pieśni pogrzebowe.

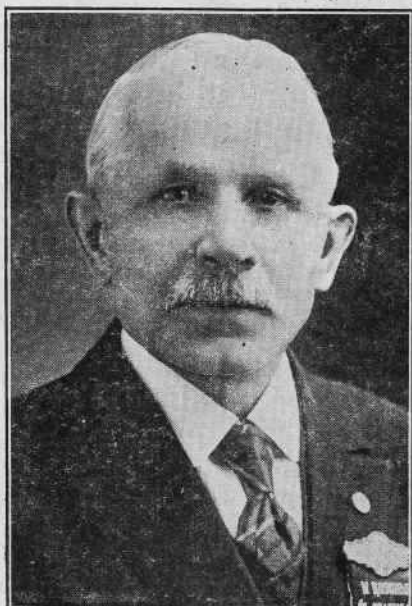
**PARAFIANIE ŚW. STANISŁAWA B. M.
OPLACAJĄCY ŁAWKOWE**

Kanka Bernard, 2243 Frederick st.	Gajewski Eduardus, 5720 Chene.
Jankowski Wenceslaus, 2515 East Grand Blvd.	Lukomski Ant. 2417 E. Gd. Blvd.
Bonikowski Joan., 5824 Jos. Campau	Kanior Joannes, 5500 St. Aubin.
Kanka Joseph, 2244 Frederick st.	Cendrowski Fran., 2394 Milwaukee.
Stasieniewicz G., 2000 Ferry St.	Sokołowski Max., 2151 Harper.
Białk Stephanus, 5532 St. Aubin	Bork Bernard, 2348 Pollard.
Białk Franc., 5928 Dubois st.	Jaks Valentius, 2628 Medbury.
Majewski Constantin, 5928 Dubois	Chrzanowski Jos., 5359 Chene.
Ptak Helena, 5868 Grandy.	Lewandowski Jos., 2291 Milwaukee
Kwiatkowski Thomas, 3888 Naples	Deryłowski Franc., 2274 Harper.
Rychwałt Marya, 6046 Widman.	Dombrowski Julian, 2131 Frederick.
Małkowski Joannes, 2406 Newton.	Krzyżaniak Ladislaus, 6212 Jos. Campau.
Sajnaj Antonius, 2271 Hendry st.	Nokielska Rosalia, 2251 Harper
Pipper Joseph, 2230 Dubois.	Paruszkiewicz Hilarius, 3402 Palmer st.
Kania Joseph ,2645 Hendry.	Lasecki Anth., 2670 Medbury.
Grygienczyk Nicolaus, 6310 St Aubin	Jerzewski Jan, 6519 St. Aubin.
Kryglewski Joannes, 466 St. Aubin.	Blizinski Franc., 3303 Medbury.
Korpalski Thomas, 6425 St. Aubin.	Kamiński Mich., 2139 Hostead.
Pieczynski Stephanus, 3008 Trombly	

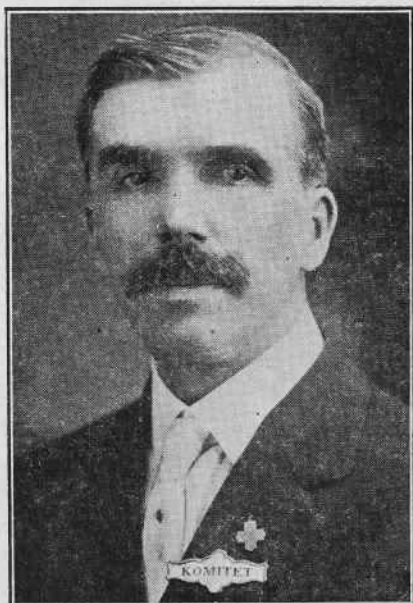
- Demptz August, 5708 Mitchell.
- Bucholtz Joannes, 2622 Piquette.
- Marciniak Ignatius, 6300 St. Aubin
- Wysocki Joannes, 2269 Kirby.
- Zmich Aloisius.
- Urbanowicz Theodor
- Nowicki Vincent
- Barczak Helena
- Dybowski Francis
- Katulski Ludwik
- Dowgiało Adolf
- Podgorny Joseph
- Rosołowski Bronislaus
- Ignasiak Francis
- Szcześniewski W.
- Lubinski Alex.
- Hirth John
- Wojtysiak Anthony
- Tesmer Francis
- Nieżwicki Francis
- Chrusciel John
- Halicki Felix
- Wolny Francis
- Ratke Joseph
- Zytowski John
- Krzywicki John
- Michalski Michael
- Libiczewski Albert
- Jankowski Konst.
- Teper Joseph
- Schaeffer Theodor
- Wilemski Leon
- Sieczkowski Anthony
- Zaborowski Ign.
- Cierpiał Albert
- Rosul Albert
- Domanski Joseph
- Schaeffer Joseph
- Rajewski Paul
- Janas Joseph
- Wisniewski Michael
- Rokiski Stan.
- Krauze Peter
- Kalisz Joseph
- Psuty Peter
- Zołtowski Francis
- Zabicki Wład.
- Jagłowicz Adam
- Barcz Stan.
- Polachowski John
- Wesolowski Fran.
- Obrzycki Teofil
- Walkowiak Valentine
- Rusch Anthony
- Kostrzewska Stan.
- Kanka Francis
- Stasiniewicz Jan
- Szajkowski Joseph
- Rzeszotorski Joseph
- Wajer Anthony
- Wajer Francis
- Schultz Joseph
- Maciejewski Izydor
- Abczyński Thomas
- Joswiak John
- Maciejewski Chester
- Wąsik Francis
- Spigiel Anthony
- Sedlack Francis
- Kendzierski John
- Stromski John
- Sliwinski Anthony
- Stanglewicz August
- Printz Leon
- Koss Francis
- Lawrence Michael
- Jurkiewicz Joseph
- Smuczynski Valentine
- Sienkiewicz Felix
- Budka Stan.
- Brzykja Wład.
- Junga Joseph
- Andrzejewski Stephan
- Rzepka Francis
- Lazarowicz Joseph
- Ganas Louis
- Chrzanowski Val.
- Mikołajczyk Albert
- Eland Francis
- Schulz Francis
- Marcin Victor
- Bugaj Kaz.
- Brzeski Victor
- Szarewicz Francis
- Szachta Francis
- Grabowska Victoria
- Rudolf Anthony
- Gorly Kaz.
- Hinz Joseph
- Tuchel Louis
- Szarek Joseph
- Olszewski Stan.
- Legwant Wład.
- Lazarowicz Wład.
- Sobczyński Paul
- Miliniwicz Anthony
- Chronowski Joseph
- Skarbinski John
- Wisniewski Francis
- Zacharewicz Konst.

ANTONI SPIGIEL

WOJCIECH WĄSIK

JÓZEF STAROSTA

ANDRZEJ GURBADA

- Gryczko Zuzanna
 Korzeniewski Bron.
 Zbikowski Andrew
 Olejasz John
 Lemanski Edmund
 Drobný Casimer
 Arminski Lucian
 Weiss Fran.
 P.etrzak Ign.
 Lewandowski Martin
 Zrebiec Francis
 Chilenski Albert
 Podgorski August
 Szemraj Philip
 Hefner Wincelous
 Zaremski Joseph
 Zmudczynski Stan.
 Koszka Albert
 Jermołowicz Francis
 Sokołowski Joseph
 Jaks August
 Schmidt Stan.
 Czarnecki Francis
 Wojcinski Michael
 Parowski J. S. Dr.
 Drewek Joseph
 Jakubowski Stan.
 Rutkowski Joseph
 Sulla Otto
 Bogielczyk Franc.
 Zawocki John
 Pipkowska Michalina
 Nowicki Casimer
 Pargulski Ign.
 Jerzewska Frances
 Newman Anthony
 Skwierc John
 Przytulski Stan.
 Nowicka Victoria
 Jakubowski Matthew
 Brzezinska Mary
 Tuleski Michal
 Grzeszkowiak Anna
 Wierzbicka Hedwig
 Januszczak Wład.
 Lubinski Andrew
 Barc Albert
 Bork Alberta
 Sobczynski Louis
 Klecha Joseph
 Florentz Anthony
 Pajonk John.
 Jendrzewska Aniela
 Kozłowski Roman
 Bromberek Stan.
- Cemborski Anthony
 Pieronek Paul
 Sochowicz Joseph
 Wasielewski Michael
 Maciejewski Francis
 Maciejewski Francis
 Maciejewski John,
 Garstecki John
 Rybinski Andrew
 Grosz August
 Gawrych Anthony
 Butkiewicz John
 Lubinski Joseph
 Perzyk Lawrence
 Jurkiewicz Stan.
 Dzieszko John
 Beger Anthony
 Pionczke Fran.
 Bonkowski Jos. 6315 Dubois
 Szymanski Ladis, 5745 St. Aubin
 Liokowki Laddis, 2267 Kirby
 Szmamda Jo. 6051 Dubois
 Grzanka Anthon, 2263 Trombly
 Kempa Ladis, 5544 Dubois
 Kisiel Anthon, 2298 Lyman
 Strzelecki Franc. 2264 Finley
 Pipkowska Michalina, 2285 Alice
 Pietrzak Alex, 5449 St. Aubin.
 Sobociński Jacob, 2145 Handry
 Warzybog Adalbert, 2267 Mitchell
 Krok John, 2274 Piquette
 Karwat Walent., 6491 St. Aubin
 Borejsza John, 2265 Milwaukee
 Batory John, 2295 Trombly
 Mac Ladis, 2156 Medbury
 Szmigiel Anthon, 2351 Milwaukee
 Damaziak Franc., 6066 Mitchell
 Jedenasta Josephata, 2155 Medbury
 Domracki John, 5648 Ruby pl.
 Osinski John, 2289 Harper
 Holtyn Stab. 2314 Newton.
 Kaszuba Jacob, 5827 Mitchell
 Denukowski Ludovic, 5909 Grandy
 Pospiech Jos., 5732 Dubois
 Witkowska Franciszka 2127 Medbury
 Salek Valent, 2118 Harper
 Platkowski John, 6018 Grandy
 Setlik John, 6012 Neaples
 Golański Fabian, 6045 Chene
 Janowski Petrus, 5723 St. Aubin
 Kowalski Stan., 6408 Grandy
 Górniak Stan., 7715 Stanert
 Małkowski Franc., 2171 Lyman
 Szaraczkiwicz John, 5903 Marcus
 Rzakiewicz Petrus, 2343 Trombly

- Cienkowski Stan., 2288 Trombly
 Tokarczyk Jos., 6040 Naples
 Daleck iJohn, 2350 Milwaukee
 Krakowski Ign., 2292 Lyman
 Kubicki Ign., 2257 Finley
 Buniecki Stan., 2371 Newton
 Funk Franc., 5733 Jos. Campau
 Karcia Anna, 2138 Medbury
 Lipke Antoni, 5409 Dubois
 Sobczynski Jan, 2269 Adele
 Orzechowski Józef, 6262 Woodman
 Paul Jan, 2286 Piquette
 Pasinski Roman, 5928 Grandy
 Piut Leon, 5928 Grandy
 Sruba Jan, 2647 Palmer
 Chęs Jan, 2232 Trombly
 Koperschmidt Jan, 2603 Harper
 Strojowski Kaz., 1980 Ferry
 Thieda Waw., 5916 Dubois
 Grabowski Feliks, 5959 Jos. Campau
 Skarb Jan, 5959 Jos. Campau
 Szczechowicz Jan, 1467 St. Aubin
 Krauze Jan, 2144 Medbury
 Stanisławski Tomasz, 2245 Medbury
 Hildebrand Antoni, 2294 Trombly
 Chmielewska Franc. 2156 Henry
 Hlicki Wład., 2664 Medbury
 Trocka Rozalia, 2680 Palmer
 Popiel Julian, 2640 Medbury
 Wieczorek Anna, 2640 Palmer
 Okray Jan, 2136 Harper
 Kozłowski Antoni, 2251 Piquette
 Garbacz Ludwika, 2675 Ferry
 Nokielski Stan., 9134 St. Aubin
 Augustyn Jan, 5527 Dubois
 Wiśniewski Feliks, 5801 Chene
 Tyl Franc., 3171 Medbury
 Słezak Antoni, 630 Hendry
 Wąsik Stan., 5927 Chene
 Ruczkowski Jan, 5936 Jos. Campau
 Wąsik Wojciech, 5927 Chene
 Wierzbiński Kaz., 2659 Palmer
 Gryka Cecylia, 5881 Dubois
 Wierzchowska, 2673 Hendry
 Andronik Hieronim, 2673 Hendry
 Lamparski Jan, 5570 St. Aubin
 Szrana Walenty, 5800 Jos. Campau
 Gliniski Tomasz, 8530 St. Aubin.
 Buczkowski Edw, 5758 Jos. Campau
 Wagner Helena, 2685 Gratiot
 Gajewski Stan., 5851 Dubois
 Kuś Jan, 337 Frederick
 Nowacki Edward, 5771 St. Aubin
 Zychska Mary, 7243 Miller ave
 Majewski John, 5902 Dubois
 Koss Anth., 2283 Hendry
 Cicholski Mich., 2204 Lyman pl.
 Kolasinski Franc., 5824 Jos. Campau
 Szumberg John 5945 Dubois
 Wojciechowski Bernard, 5958 Dubois
 Starosta John, 5521 Jos. Campau
 Sawicki Bronislaus, 5466 Grandy
 Kanka August, 5905 St. Aubin
 Podbielski Thom., 2159 Lyman Pl.
 Karolczuk Andreas, 2159 Lyman
 Begierowicz Mich., 2149 Hendry
 Nowak Jos., 2124 Adele
 Wiśniewski Franc., 6043 Dubois
 Kolbertowicz Thom., 2124 Kirby
 Gurbada Andreas, 2369 Finley
 Zinger Valent., 2656 Shmidt
 Bokuniewicz Mich., 6041 St. Aubin
 Podtwardowski F., 6073 Jos. Campau
 Halman Mary, 2221 Finley
 Porządek Bernard, 5941 Dubois
 Jarguł Stan., 6037 Dubois
 Gonsiorowski Adam, 5929 St. Aubin
 Wypij Franc., 5863 Grandy
 Gaffke John, 4670 McDougall
 Przytułski Thom., 5732 St. Aubin
 Wróbleska Cathar., 2275 Piquette
 Szelejak Franc., 2275 Piquette
 Pionek August, 6072 Naples
 Czubinski Anth., 5569 Mitchell
 Ciałek Jos., 6072 Grandy
 Kuptz August, 2252 Trombly
 Lewandowski Cont., 3351 Harper
 Szafran Jos., 2325 Newton
 Sych Leo, 6750 Dubois
 Rosinski Laurent, 1996 Frederick
 Nowak Andrzej, 2155 Hendrie
 Kotosowski Jan, 1999 Lyman
 Sokółowski Konst., 2363 Lyman
 Lukowski, Fran., 2250 Piquette
 Powierski Joz., 5432 Chene
 Elant Jan, 2001 Fransworth
 Gajewski Alojzy, 5817 Chene
 Etke Maryanna, 2244 Ferry
 Etke Karol, 2266 Ferry
 Ciemniak Tomasz, 2449 Smith
 Czarnik Stan., 2125 Hendrie
 Wroblewska Bron., 2432 Nueten
 Żela Emil, 1443 Trombly
 Hoffman Kat., 3662 Medbury
 Woźniak Ignacy, 2131 Adele
 Szarewicz Wład., 6048 Naples
 Jagosz Józ., 2017 Medbury
 Rzepecki Michał, 2667 Hendrie
 Madaj Wład., 2158 Fransworth
 Madaj Jan, 2124 Hendrie

- Kurczewska Marya, 2256 Piquette
 Gajewski Fran., 5913 Mitchell
 Ciarkowski iVincenty, 2335 Finly
 Kubiak Antonina, 2281 Piquette
 Lendzion Konst. 5538 Chene
 Swiderski Al., 6280 Jos. Campau
 Wysocki Ja, 2257 Finley
 Nowak Stan., 6006 Jos. Campau
 Felczak Wacław, 6222 St. Aubin
 Grabski Jan, 2325 Newton
 Różański Joz., 5555 St. Aubin
 Wachlarz Waw., 5818 St. Aubin
 Cieślak Zofia, 5818 St. Aubin
 Kurowski Józef, 2245 Harper
 Zielinski Franc. 6047 Chene
 Jarmoż Grzegorz, 2289 Medbury
 Kierzka August, 2629 Harper
 Sopolinski Wład., 5858 St. Aubin
 Legwand Wład.
 Filip Ignacy, 5433 Chene
 Staśkowski Jos., 2226 Pollard
 Halenkiewicz John, 5408 St. Aubin
 Wiśniewski Stan., 6081 St. Aubin
 Augustyn John, 2209 Medbury
 Jabłoński John, 2300 Finley
 Wend Leo, 1883 E. Gd. Blvd.
 Chronowski Jos., 9535 Jos. Campau
 Rak Jos., 5528 Ruby Pl.
 Hila Franc., 5751 St. Aubin
 Włodarski John, 2227 Hendrie
 Ślusarczyk Franc., 5458 Dubois
 Filipowicz Stan., 5521 Dubois
 Stawecka Mary, 6278 Grandy
 Gać Jos., 2125 Adele
 Dombrowski Peter, 2125 Adele
 Bienik Carol, 5245 Dubois
 Walczyna Ignacy, 2004 Harper
 Stawski Franc., 5447 St. Aubin
 Rybicki Marcel, 5347 Lyman
 Śliwiska, 5908 Grandy
 Fronczak Walenty, 5867 Grandy
 Szymanski Jos., 2369 Newton
 Utech Jos., 3304 Trombly
 Jawronski Kon., 2239 Lyman
 Janiszewski Jos., 5464 St. Aubin
 Borkowski Andrzej, 5566 Grandy
 Marek Jos., 2138 Ferry
 Sać Waw., Adele
 Pleba Franc., 2145 Piquette
 Dombrowski Kaz., 5133 Dubois
 Pasinski Tomasz, 2692 Smith
 Falkowski Al., 5361 Mitchell
 Rakowski Jos., 6063 Jos. Campau
 Leszczyński Jos., 5727 Dubois
 Śliwiska Marya, 2331 Farnsworth
 Dobrowolski Stan., 7726 Steiner
 Brzuchowski, 2138 Hendry
 Malinowski Wład., 5694 Ruby
 Brzuchowski, 2138 Hendry
 Malinowski Wład., 2280 Adele
 Mazurkiewicz Michał, 2245 Newton
 Kucab Jan, 2126 Medbury
 Kalecinski Stefan, 6072 Hendry
 Czech Tomasz, 5335 St. Aubin
 Korzeniecki Stan., 4439 Orleans
 Kolasa Thom., 5530 Dubois
 Monczewski Fran., 2413 Newton
 Woźniak John, 8284 Fordyce
 Pulaczewski Stephan, 2132 Trombly
 Jerzałowicz Cas., 2391 Pollard
 Solecki Franc., 8222 Fordyce
 Bosek Stan., 1927 Medbury
 Kudaj John, 7703 Dubois
 Wojciechowski John, 2679 Hendrie
 Mańko Casimir, 5555 St. Aubin
 Paruch Franc., 5554 St. Aubin
 Sochacki John, 5512 Dubois
 Hajski Ant., 5539 Dubois
 Górecki S., 2259 Milwaukee
 Jaworski Stan., 5836 St. Aubin
 Stasiak Jan, 6209 Jos. Campau
 Zabawski Bern., 6330 Chene
 Jara Kaz., 2129 Pollard
 Strużek Szczepan, 5742 McDougall
 Głowacki Jan, 2640 Kirby
 Niemezyk Ludwik, 2220 Lyman
 Sobocinski Kaz., 5555 St. Aubin
 Ambroziewicz Joz., 5746 St. Aubin
 Ambroz Stefan, 5900 St. Aubin
 Gąsiewicz Fr., 2246 Trombly
 Prawda Jan, 2151 Adele
 Bojko Maryanna, 6475 St. Aubin
 Banaczyk Rafaal 6042 Mitchell
 Morawski Tejmont, 5459 Dubois
 Sombarski T., 2329 Lyman
 Szostakowski Kaz., 5952 St. Aubin
 Rytel Teodor, 1991 Kirby
 Padoł Ludw., 5540 Ruby
 Wilk Ant., 2016 Harper
 Krysiak Ant., 5726 Chene
 Lada Józ., 5540 Ruby
 Kielczykowski J. 11 Homestead pl.
 Węgrzenowicz Paweł 5966 Dubois
 Dombrowski Stan., 5626 Ruby
 Kapcinski Jan, 4869 Chene
 Magdowski Jan, 5213 St. Aubin
 Żenila Tomasz, 5222 St. Aubin
 Darga Franc., 5827 Dubois
 Szczęsny Wal., 2240 Trombly
 Stawowczyk Jos., 2263 Adele

KONSTANTY NOWAKOWSKI

JAN STROMSKI

JÓZEF JUNGA

STANISŁAW PIĘGUŁA

- Ozóg Wład., 5694 Ruby
 Serba Waw., 5809 Jos. Campau
 Modlinski John, 2268 Harper
 Banaszewski Peter, 5032 Grandy
 Perzyk John, 2131 Hendrie
 Grochowski Stan., 5958 Jos. Campau
 Kruczkowski Amzel, 5573 St. Aubin
 Gruszczynski Stan., 3938 Mitchell
 Potrzuski Alex., 5783 St. Aubin
 Milke Elizabeth, 2148 Nellog
 Miller Franc., 5319 Mitchell
 Treder Mich., 5088 Manilla
 Paszkiewicz Fran., 5707 McDougall
 Opalewski Edward, 2662 Ferry
 Kemp'sty John, 5351 Dubois
 Jerzewska Frances, 6519 St. Aubin
 Starosta Jos., 2219 Hendrie
 Grenda John, 6519 St. Aubin
 Skwierc John, 5926 Chene St.
 Dembicki Paul, 2237 Milwaukee
 Stanisławski Mich., 5702 Mitchell
 Gardecki Stan., 6503 St. Aubin
 Winkel Louis, 6270 Widman
 Czarnecki Bron., 2254 Harper
 Babiasz John, 6213 Dubois
 Pawłowski Adam, 5526 Dubois
 Perzyk Jacob, 5931 Jos. Campau
 Czerniak Thomas, 2388 Milwaukee
 Kusz Albert, 6021 Dubois
 Kazmierczak Stan. 3656 Ferry
 Kanka Fran., 2021 Medbury
 Ciechanowski Wal., 2370 Newton
 Kaminska Rose, 6460 Jos. Campau
 Resmer Ant., 6614 St. Aubin
 Sikorski John, 5771 Dubois
 Chrabaszewski Theo., 3311 Piquette
 Stefanski Ign., 2244 Piquette
 Marćel John, 2151 Adele
 Bielski Aug., 6023 St. Aubin
 Wiśniewski Jacob, 5081 Chene
 Grabowski Alex., 5426 Dubois
 Cichowlas Jacob, 8006 Russell
 Szczepaniak Jos., 2324 Pollard
 Stoinski Mich., 2683 Medbury
 Sobolewski Stephen, 5701 St. Aubin
 Pojedynski Jos., 6037 Chene
 Konkel Bron., 5910 Grandy
 Chmura Vic., 6264 Grandy
 Rusch Aug., 6071 St. Aubin
 Piasecki Jos., 6077 St. Aubin
 Zawada Stan., 2304 Pollard
 Głinska Ant., 6006 Jos. Campau
 Pytkowski Klemens, 2368 Pollard
 Janiszewski Kaz., 5301 Mitchell
 Miłosz Mat.lda, 5959 Mitchell
 Brewka Ant., 3677 Theodor
 Kubiak Thomas, 2148 Piquette
 Wiśniewski John, 2268 Piquette
 Tomczak Jos., 2257 Lyman pl.
 Malec Kaz., 5427 Chene
 Skotzke Ant., 6231 Jos. Campau
 Graczyk Peter, 5548 Dubois
 Widzgowki Jos. 8356 Maxwell
 Formella Theo, 5447 Dubois
 Swieczkowski Theodor, 2251 Adele
 Zygaj Andrew, 2263 Piquette
 Bieganski Boleslaus, 6115 Ellery
 Frydrych John, 2214 Lyman
 Bonk Jos., 2321 Lyman
 Lelowicz Jos., 3364 Blvd. ct.
 Orzemkiewicz Ign., 6028 St. Aubin
 Rogolski Stefan, 5736 Mitchell
 Jarosz Wład., 5709 Dubois
 Lewandowski Leon, 2282 Medbury
 Lewandowski Paul, 2683 Palmer
 Fraszke John, 8960 Mitchell
 Malusi Wal., 2298 Pollard
 Malusi Wal., 2298 Pollard
 Gładowski iMich., 5707 Jos. Campau
 Dzięmanowicz Flor., 2305 Lyman
 Marzejon Ant., 5867 Medbury
 Kośś Jos., 5300 Moran
 Tworkowski Ant., 2147 Pollard
 Gdula Alb., 5346 Dubois
 Piastowski August, 6233 Mitchell
 Piper Bernard, 6024 Jos. Campau
 Schultz Edward, 2753 Piquette
 Kurowski Jos., 2245 Harper
 Dolinski Jos., 5846 St. Aubin
 Ryterski Adolf, 5883 St. Aubin
 Michalewicz L., 2324 Finley
 Cynkel John, 3360 Dane
 Jozefowicz Peter, 6024 Naples
 Dawidowski Fran., 2626 Hendrie
 Drzedzon Julian, 2151 Medbury ave.
 Cenkel Syl., 5563 St. Aubin
 Rembacki Ant., 3177 Piquette
 Kąkowiec Teo., 5306 Jos. Campau
 Kąkowiec Al., 2399 E. Gd. Blvd.
 Dzedzon Julian, 2151 Medbury
 Brzedzon Julian, 2151 Medbury av.
 Rajniak Adam, 5714 Grandy Ave.
 Thiede Jos., 2155 Piquette
 Kalita Jos., 6051 St. Aubin
 Wojewodka Francis, 6230 Dubois
 Pietrasik John, 5321 Dubois
 Halman Mary, 5777 St. Aubin
 Lamparski Leon, 5552 St. Apbin
 Dera John, 2635 Medbury ave.
 Romel Wal, 2144 Pollard Ave.

Cynkiel Jan
Cwiertak Franciszek
Lutomski Kazimierz
Walkowiak Walenty
Statkiewicz Józef

\$12.00

Palkiewicz Marcin

\$10.00

Gurbada Andrzej
Tartar Franciszek
Gurski Tomasz
Malusi Walenty
Zawacki Jan
Wierzbicka Jadwiga
Głowski Andrzej
Kozłowski Wawrzyniec
Nowicka Wiktoria
Madaj Jan
Sajnaj Antoni
Koss Franciszek
Laszczak Katarzyna
Maisel Idzi
Lewandowski Franciszek
Rzepecki Michał
Cemborski Antoni
Posłuszny Jan
Habel Józef
Korpalski Tomasz
Boike Feliks
Pazdro Stefania
Beger Antoni
Jakubowski Mateusz
Borkowski Andrzej
Kuplicki Józef
Kopydłowski Marcin
Gaska Jan
Jaks Walenty
Urbanowicz Leon
Bucznyk Leon
Pieronek Paweł
Stanisławski Tomasz
Nowakowski Konstanty
Paszkiwicz Józefa
Wiśniewski Feliks
Wilkerson Józef
Ustarbowski Józef
Łukaszewski Józef
Stefanski Ignacy
Zygaj Andrzej
Kozłowski Antoni
Kubiak Tomasz
Melin Wojciech
Ustarbowski Bronisław

Borowski Teodor
Kierszke August
Pionszke August
Janiszewski Kazimierz
Każmierska Stanisława
Kalapiński Tomasz
Kamieńska Elżbieta
Szałaszewicz Jerzy
Bikman Anna
Stanczak Stanisław
Kempisty Jan
Gryka Cecylia
Grotkowska Marta
Byzewski August
Badke Franciszek
Szczeniowski Wincenty
Ciechanowski Jan M.
Sendlok Franciszek
Halicki Feliks
Sobolewski Stefan
Potrzuska Cecylia Panna
Bingel Edward
Śliwinski Kazimierz
Okraj Teofil
Oleski Władysław
Szambelan Edward
Itrych Józef
Stolpa Tomasz
Bączkowska Maryanna
Stanisławski Wawrzyniec
Przybysz Michał
Wiśniewski Roch
Borkowicz Jan
Jurkiewicz Leonard
Lewinski Jan
Kolasinski Franciszek
Brzeski Antoni
Książkiewicz Józef
Klecha Józef
Mróz Stanisław
Gąsiewicz Franciszka
Śmiełowska Stanisława
Macel Jan
Smolinski Jan
Darguszewski Józef
Bromberek Stanisław
Dzieszko Feliks
Wiśniewski Jakób

\$8.00

Hocimski Władysław
Piłkowski Klemens

\$7.00

Baranski Józef
Baranowska Stanisława

\$6.00

Chruściel Jan
Blizinski Jan

\$5.00

Darga Franciszek
Paszkiwicz Bolesław
Jaskorski Filip
Stabowczyk Józef
Paul Jan
Wiśniewski Jakób
Wiśniewski Józef
Jadłowski Władysław
Kurczewska Marya
Hirtha Jan
Abram August
Szajkowski Wal.
Radomska Anna
Czarnecki Andrzej
Lazarowicz Wład.
Jaks August
Sokołowski Maks.
Papczak Franciszek
Jendrzejczak Jan
Dworniczak Franciszek
Simowski Aleks.
Patelczyk August
Maza Józef
Kempowski Piotr
Modelewski Józef
Schmitt Władysław
Koss Franciszek
Kurowski Józef
Chojnacki Józef
Urbanski Franciszek
Stieber Marya
Grześkowiak Stanisław
Lewandowski Jan
Sadak Józef
Grzymkowski Stanisław
Krause Klemens
Lewicki Marcin
Apczyński Tomasz
Perzyk Jakób
Potwardowski Franciszek
Głowacki Jan
Kolasiński Kazimierz
Dudziński Franciszek
Tomczak Józef
Serba Wawrzyniec
Chrabowski Feliks
Skarb Jan
Wiśniewski Maryan
Cherr Leon

Kołodziej Zofia
Chrzanowski Walenty
Bokuniewicz Michał
Polachowski Jan
Marciniak Antonina
Faszczewski Paweł
Nalepa Kasper
Szachta Franciszek
Nadlicka Marya
Włodyka Tomasz
Pławecki Franciszek
Rosiek Piotr
Szulc Praciszek
Hajski Antoni
Mazurkiewicz Józef
Ruszkiewicz Wojciech
Bernat Antoni
Halicki Władysław
Sumeracki Jakób
Gogolewski Jan
Stanisławski Michał
Hyszpanski Antoni
Stefańczyk Jan
Kluczynski Walenty
Szandzik Stanisław
Sulla Jan
Grochowski Stanisław
Piper Ben
Schultz Edward
Wikarski Wawrzyniec
Rożański Jan
Ignasiak Marya
Neuman Jan
Jaszczuk Agnieszka
Brudziński Walenty
Łukaszewski Wojciech
Stryczek Józef
Janeczek Feliks
Makowski Franciszek
Gilsbach Filip
Stefanski Jan
Katulski Ludwik
Karolczuk Andrzej
Dąbrowski Antoni
Zimny Andrzej
Woźniacki Kazimierz
Kuptz August
Goździewski Marcin
Hildebrandt Antoni
Chmielewski Franciszek
Lipka Józef
Batory Jan
Zamojski Aleks
Bugida Aleksandra

Rajewicz Jan
Lazarowicz Józef
Trakul Jan
Jankowiak Szczepan
Lazarowicz Jan
Gorley Kazimierz
Michoń Michał
Zombert Teodor
Zawodny Stanisław
Śliwinski Antoni
Trzetrzynski Antoni
Baranski Ignacy
Pawłowski Adam
Modzelewski Jan
  Dominas Walenty
Żak Józef
Sobcinski Ludwik
Janas Józef
Borz Stanisław
Szulc Wincenty
Kosek Franciszek
Bojnowski Jakób
Rozwadowski Franciszek
Kincler Jan
Malinowski Kazimierz
Pilarska Rozalia
Wojewodka Franciszek
Babiarz Jan
Svoboda Józef
Kurzahls Andrzej
Maciejewski Józef
Rzeppa August J.
Jednachowski Antoni
Horbicz Jan
Ignasiak Franciszek
Róg Wojciech
Witkowski Teofil
Wojciechowski Wawrzyniec
Cyplik Mateusz
Kański Józef
Józefowicz Piotr
Jeżewska Franciszka
Miller Franciszek
Głowacki Józef
Pijut Leon
Sitko Feliks
Kowalski Jan
Banaszewski Piotr
Nowosielska Marya
Modzelewski Edward
Zabielski Aleksander
Kaminski Franciszek
Grochocki Anzelm
Kurzątkowski Leopold
Stanczyk Antoni

Cendrowski Franciszek
Cierpień Józef
Buela Marya
Wierzchowska Anna
Walkowiak Jan
Wojciechowski Franciszek
Wilemski Józef
Mazur Wojciech
Zdrojewski Ludwik
Piasecki Andrzej
Swiglinoc Józef i Marya
Lamparski Jan
Konior Jan
Opalewski Michał
Szymański Stanisław
Szulc Jan
Szczęsny Władysław
Wisniewski Franciszek
Chorażewicz Grzegorz
Pyszal Leonard
Zielinski Jakób
Lepański Herman
Nowak Marcin
Wysocki Jan
Palachowski Jan
Wysocki Michał
Nowak Józef
Łukaszewski Józef
Chrzanowski Józef
Bulmńska Franciszka
Kanka Bernard
Rosinski Wawrzyniec
Oleksik Kazimierz
Nowak Andrzej
Żółtowski Franciszek
Perzyk Jan
Jamróż Stanisław
Starosta Józef
Przytułski Stanisław
Stromski Jan
Koss Antoni
Statkiewicz Jan
Krause Piotr
Rokicka Helena
Dziedzic Stefan
Wierzchowska Anna
Saczynski Michał
Siekierska Ewa
Kostusz Józef
Darga Antoni
Nowicki Jan
Kraft Franciszek
Gąsiorowski Adam
Rysicki Józef

Kunat Leon
Schwartz Bernard
Świdorski Wiktor
Jurkiewicz Jan
Oginski Antoni
Kuczynski Konstanty
Brudzinski Edward
Mikulski Grzegorz
Grenda Jan
Błaszkiwicz Franciszek
Jeżewski Jan
Ciupka Andrzej
Piprzowski Stanisław
Łukaszewicz Ignacy
Laga Józef
Barć Wojciech
Tomaszewski Jan
Wiatr Marcin
Kasprzak Józef
Lasecka Marya
Tyl Franciszek
Printz Leon
Bork Wojciech
Zielinska Stanisława
Vogt Wiktorya
Derra Jan

Puzdrowski August
Skawski Jan
Bosek Stanisław
Bosek Jan
Wiśniewski Stanisław
Zuziak Józef
Kapcia Anna
Krause Teodor
Banach Wojciech
Wąsik Stanisław
Frąckowiak Marya
Printz Franciszek
Komarzec Michał
Ewalt August
Zabłocki Józef
Kokowicz Jan
Maliszewski Piotr
Popiel Helena
Wilmowicz, Edw. i Stanisława
Borejza Jan
Januszczyk Władysław
Błaszczyk Wojciech
Dziekuński Stanisław
Cierpiat Wojciech
Cieplik Józef

Phone
Melrose 0778

Night Calls Promptly
Attended To

J. P. Miller Sr.

FUNERAL DIRECTOR and LICENSED
EMBALMER

Automobiles Furnished for All Occasions
Terms Reasonable
Automobile do Wynajęcia na Wszelkie Okazye

Oldest Undertaker in St. Stanislaus
Parish

Palms and Chairs furnished for weddings
and funerals.

5863 CHENE STREET
Detroit, Mich.

Guarantee Trust and Loan Company

LTD.
Incorporated 1903

Capital Stock	\$100,000.00
Surplus	25,000.00

SAMUEL L. MAY, Chairman
JOHN T. STOLPA, Vice Chairman
HARRISON D. JENKS, Secretary

STATEMENT OF JUNE 30, 1923

RESOURCES

Land Contracts.....	\$114,791.56
Mortgages	5,000.00
U. S. Bonds.....	11,830.00
	\$131,621.56

LIABILITIES

Capital Stock	\$100,000.00
Surplus	25,000.00
Undivided Profits.....	226.81
Mortgages	1,000.00
Bills Payable	5,394.75
	\$131,621.56

160,000
People Bank Here

at our Main Office and at
our many conveniently lo-
cated branch offices.

Your account is invited by
this 52 year old savings and
commercial bank.

**WAYNE COUNTY AND
HOME SAVINGS BANK**

Resources Over \$90,000,000.00

Tel. Empire 6065

Dr. V. B. Parowski

PHYSICIAN AND
SURGEON

6033 CHENE STREET

Hours: 1-2 and 7-8 P.M.

Detroit, Mich.

Phone Melrose 5472

Homes Built on Easy Terms

FRANK J. SOSNOWSKI

REAL ESTATE

Fire Insurance, Loans, Notary Public
Subdivision Work a Specialty

1910 E. CANFIELD AVE.

DETROIT, MICH.

Phones:
MARKET 4515
MELROSE 0786

Established 1899

I. E. JOZEFIAK & SON

Wholesale and Retail

COAL, COKE AND WOOD

Main Office, Council & M. C. R. R.—Hamtramck, Mich.
Branch Office, 2225 Medbury Ave.
Detroit, Mich.

ANTHONY J. LIPKE**HARDWARE**

Woodware   Paints   Crockery   Etc.

5409 DUBOIS STREET

DETROIT, MICH.

**SLIWINSKI
& CO.**Skład
Mięsa
Wyroby Masarskie5902 GRANDY AVE.
nar. MedburyTelefon
Melrose 3570**W.
SMUCZYNSKI**Meble, Piece i
Karpety
Elektryczne Lampy
Za Gotówkę lub na Dogodne
Splaty. Towar Gwa-
rantowany.5556-60 CHENE UL.
Blisko Palmer

Koszule są Dwojaki-

Te które chowasz w komodzie i
te które lubisz nosić.

MANHATTAN KOSZULE

OFFICE TEL.

EMPIRE 6065

RESIDENCE

MELROSE 1023-R.

Dr. W. T. Osowski

DENTIST

6033 Chene St.

Detroit, Mich.

A. RZADKOWOLSKI**PARLOR**

Soft Drinks and Restaurant

5967 Chene St.

Tel.: Melrose 5469

Melrose 5572-M.

**JOS. J.
MACIEJEWSKI**5871 CHENE ST.
cor. Medbury

Melrose 5667-W.

**Z. ORŁOWSKI
HARDWARE**Paints -- Glass -- Wall Paper
5951 CHENE ST.

Phone Melrose 1993-M.

**FELIX J.
WISNIEWSKI**Wholesale
Cigar, Cigarettes and
Tobaccos
5801 CHENE STREET
Cor. Hendrie

Melrose 3572-R.

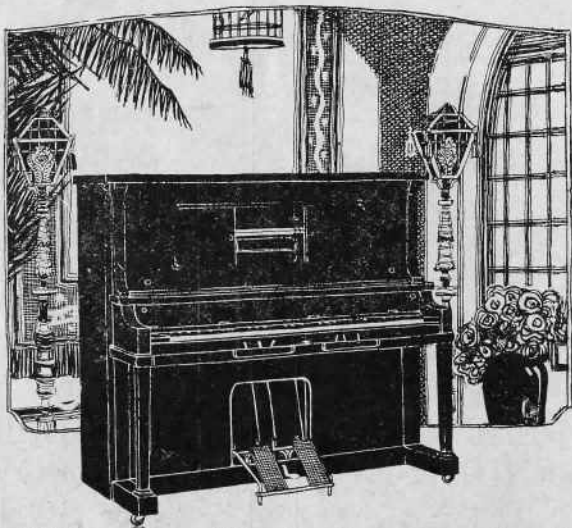
**JOSEPH
USTARBOWSKI
& SON**Dealers in
FINE FOOTWEAR
5939 Chene St. Detroit

Compliments of

JOSEPH W. WILKERSON

SOFT DRINK PARLOR

5901 Chene Street

You Will Save Money, When You Buy a Player Piano from

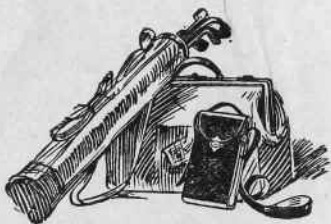
SADOWSKI MUSIC STORE

A Small Down Payment and Balance \$2.50 per week

5101 CHENE STREET

MELROSE 1308

Przybylski's
Drug Store

CHENE and KIRBY
Drugs, toilet articles, patent
medicines, Kodaks and films,
Sporting Goods, Post Office,
Gas and Electric etc.

For more mileage stop
for Hy-power Gasoline

at

Blvd. and St. Aubin

I. S.

GROCHOLSKI

Manager

Complements of

A. WEIR

5763 Dubois

Complements of

JOSEPH ZAK

5966 Dubois

Complements of

V. SCHULTZ

6302 Dubois

THEODORE
URBANOWICZ

Dry Goods and
Notions

2682 Medbury

Dr. Morrell M.
J o n e s

LEKARZ i
CHIRURG

Ofis, Róg Trombly i Chene Ulic

Rezydencya, 1911 East Grand Boulevard

Telefon, Ofis i Rezydencya

MELROSE 1729

M. A. SZAFRAN

Skład
Obuwia
6015 CHENE ULICA

M. SKRZYCKI

Skład
Bławatny
6064 CHENE ULICA

Melrose 4341-W.

J. Cwynar
Nawiększy
Krawiecki Zakład
na Chene ul.

6050 CHENE ULICA

Compliments of

F. CZANSTKE

7426 DUBOIS UL.

L. OWOCKI

Skład
Mebli i Pieców
Robimy na zamówienie.
6463 CHENE ULICA

Empire 6015

L. A. Jurkiewicz
Florist and Decorator
Wedding Bouquets, Funeral
Designs and Fraternal
Orders a Specialty
6337 CHENE, Near Trombly

Compliments of

F. CZANSTKE

Phone Melrose 3534

J. P. Sumeracki

Real Estate
Insurance

6408 CHENE STREET

MELROSE 2678

Wojciech Wąsik

SKŁAD
MĘSKIEJ GALANTERYI

5927 CHENE ULICA

Pom. Medbury i Harper

Detroit, Mich.

Compliments
of

V.
WALKOWIAK

6351 Dubois St.

Tel.
Melrose 6604

JOHN
SIKORSKI

Fancy
Baked Goods

5771 Dubois St.

Melrose 5319-W

JOHN C.
STASINIEWICZ

Proprietor of
New Pulaski
Hall

5808 St. Aubin Avenue

Compliments
of

STEVE
SOBOLEWSKI

5701-03 St. Aubin Avenue

Compliments
of

JOHN SZCZE-
CHOWICZ

6403 St. Aubin Avenue

Compliments
of

STANLEY G.
PILAROWSKI

6351 St. Aubin Avenue

TEL. MARKET 3113

Dr. M. D. Caughey

2323 EAST GRAND BOULEVARD

Corner Chene

Office Hours: 8 to 9 A. M. 2 to 4 and 7 to 9 P. M.

Andrzej S. Lubienski

NOTARYUSZ PUBLICZNY

5355 Dubois ulica,

przy Medbury

NAJWIĘKSZE I NAJSTARSZE BIURO WY-
SYŁKI PIENIĘDZY, SZYFKART I UBEZ-
PIECZENIA OD OGNIA NA
STANISŁAWOWIE

Biuro istnieje już przeszło 13 lat, znane bardzo dobrze mieszkańcom wschodniej strony miasta i Polonii w Hamtramck.

Skutkiem nieposzlakowanej długoletniej pracy rzetelnej w prowadzeniu interesu biuro nasze cieszy się ogólnym powodzeniem i zaufaniem klientów.

WYSYŁAMY pieniądze do kraju w markach i dolarach na ostatnią pocztę i telegraficznie.

SPRZEDAJEMY szyfkarty do kraju i z kraju na wszystkie linie bez przesiadania lub z przesiadaniem.

UBEZPIECZAMY od ognia domy, rzeczy domowe, składy, okna i automobile.

WYRABIAMY pełnomocnictwa, kontrakty, aplikacje na papiery obywatelskie.

Polacy wspierać powinni Polaków. Nikt inny jak tylko Polacy pieniędzmi swoimi zbudowali wspomniały kościół parafii naszej. Czy jaki obcy kiedy co ofiarował na nasz kościół, choć od nas pieniądze bierze?

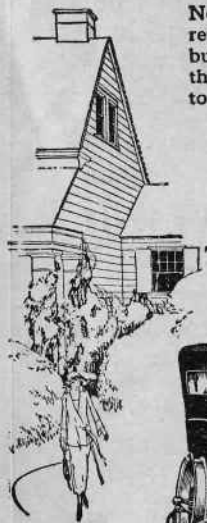
DODGE BROTHERS TOURING CAR

If there is one word which will sum up the average owner's impression of Dodge Brothers Touring Car, that word is *dependable*.

If there is a word to express the quality which Dodge Brothers have striven, above all else, to build into the Touring Car, it is—again—*dependable*.

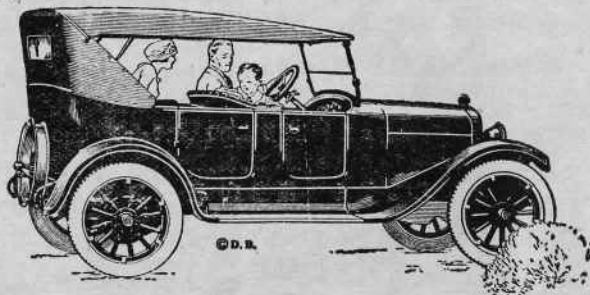
Indeed, it is not too much to say that the word *dependable* has come to be definitely associated, the nation over, with Dodge Brothers Touring Car—and the other vehicles bearing their name.

Nor have Dodge Brothers built this enviable reputation through advertising. They have built motor cars, so dependable *in fact* that the word has presented itself automatically to the public mind.

THOMAS J. DOYLE

JEFFERSON AT CHENE — EDGEWOOD 4460

Phone Melrose 1524

STANLEY ELECTRIC CO.

ELECTRIC WIRING CONTRACTORS

Makers of
HIGH-GRADE LIGHTING FIXTURES

2656 HANCOCK AVE. E.
At Flower St.

Tel. Melrose 3521.

**PETER
MALISZEWSKI**

Furniture, Stoves,
Ranges, Rugs, Etc.

Cash or Credit

5512--20 CHENE ST.

Detroit, Mich.

Compliments

of

**WALTER
ROMAŃSKI**

6002 St. Aubin

Phone
Melrose 0151

F. S. SLEDER

Prescription
Pharmacist

5469 CHENE STREET

Detroit, Mich.

Phone
Melrose 2405

LEOPOLD A. KOSCINSKI

Owner

DETROIT STEAMSHIP and
FOREIGN EXCHANGE
AGENCY

FOREST at DUBOIS

Detroit, Mich.

J. N. Marcinkiewicz
Ed. A. Marcinkiewicz
"Flowers for All Occasions"

MARCINKIE- WICZ BROS.

Florists and Decorators
2 STORES

2276 Forest Ave. E. Opp.
Dom Polski Melrose 5808
7704 Harper, Near Baldwin
Lincoln 4376

Compliments of

ED.

DZIATKIEWICZ

F. HALICKI

Pierwszorzędny
Skład Kapeluszy
Damskich

6032 CHENE ULICA

WALTER CISZEWSKI

Skład Ubrań i Galante-
ryi Męskiej

Zakład Krawiecki

5935 CHENE ULICA

Tel. Melrose 3777

Cass J. Jankowski

Attorney and Counselor

4809-11 Chene St.

Detroit, Mich.

COMPLIMENTS

OF

ADAM J. BLAKE

The
Haberdasher

5701 Chene Street

Detroit, Mich.

COMPLIMENTS
OF

Dr. Paul A. Klebba

Office, 9439 Jos. Campau Avenue
Corner Poland

HAMTRAMCK

MICHIGAN

COMPLIMENTS
OF

HAMTRAMCK
LUMBER
COMPANY

Quality-Quantity-Quickly

Office Chene cor. Trombly

Tel. Melrose 5701

FRANK V. LUTOMSKI

Attorney-at-Law

Res. 1860 E. Grand Boulevard

Detroit, Mich.

THEIDE BROS.

Hardware

and

Furniture

5916-5922 DUBOIS STREET

Detroit, Mich.

Telefon

Melrose 5260-R.

JAN

POŚLUSZNY

Skład

Rzeźnicki

6054 ST. AUBIN AVENUE

Detroit, Mich.

Compliments of

ARTHUR
KOSCINSKI

and

ROBERT
WOJCINSKI

Melrose 1211

J. M.
MAGDOWSKI

F
U
R
N
I
T
U
R
E

5203 St. Aubin

Melrose 1102.

FRANCISZEK WĄSIK

POGRZEBOWY I
BALSAMATOR

Wynajmuje Automobile na wszelkie okazyje.
przy kościele św. Stanisława B. M.

5934 DUBOIS

PRZY MEDBURY

Compliments
of
John Zynda

Diederich and Schaffer

Firma nasza wyrabia i sprowadza:
SZATY KOŚCIELNE, – FIGURY,
PRZYBORY KOŚCIELNE I DE-
WOCYJNE, – KSIĄŻKI DO
NABOŻENSTWA, OZNA-
KI, – SZTANDARY I
LITURGICZNE
DZIEŁA

413-417 Broadway

P. O. Box 1609

Milwaukee, Wis.

Y. M. C.—Klub Młodzieży

Klub Młodzieży był założony w roku 1914 przez młodego i energicznego księdza B. F. Ciesielskiego, obecnie proboszcza w Jackson, Mich.

Z początku zapisało się około 40 członków, którzy przez swoje wzorowe zachowanie przyciągnęli innych do siebie, tak, że obecnie liczą około 150 dobrych członków. Najwięcej przyczynił się do szybkiego rozwoju student, który dzisiaj jest popularnym wikarym w parafii św. Szczepana, Wiel. Ks. Piotr Walkowiak.

Chociaż sala młodzieży nie odpowiada wymogom klubowców, jest nadzieja, że w krótkim czasie spełni się marzenie co do nowego budynku, przy oszczędności swego Klubu i dobrej woli proboszcza razem z parafią!

Celem Klubu Młodzieży jest wzajemne poparcie członków w sprawach moralnych i religijnych, jako też urządzić rozrywki niewinne i zabawy pomiędzy sobą. Kto ma zamiar wstąpić, niech zgłosi się osobiście do Klubu.

Zarząd Klubu stanowią: Stanisław A. Wąsik, ex-przewodniczący; Edward K. Józefiak, prezes; Jan Białk, wiceprezes; Edward J. Lipke, kasjer; Stanisław Chęć, sekretarz protokołowy; Leon Leppek, sekretarz finansowy; Kazimierz Kaliszewski, marszałek; Józef Zimny, dyrektor gier. Komitet Klubu—Stanisław Wąsik, przewodniczący, Antoni Jednachowski, Andrzej R. Połuszny, Franciszek Maciejewski, Max Sokołowski.

Compliments of

HOLY NAME SOCIETY

of

ST. STANISLAUS PARISH

1953

SPROSTOWANIE POMYŁEK W DRUKU—Na stronie 35tej zasła pomyłka w podpisach pod kliszach—w miejscu Antoni Kucharczyk powinno być nazwisko Jana Smolińskiego, zaś w miejscu Jana S. powinno być Antoni Kucharczyk. Na stronie 48 pod rubryką... entego Choinackiego zostało wypuszczone.